



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

Διαγγέλματα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Γερμανίας: Η κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία και η Συμφωνία του Ντέιτον για τη λήξη του πολέμου στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Μετάφραση και Σχολιασμός

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΖΙΑΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ-ΜΙΡΕΛΑ

Ξ2019071

ΜΕΛΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ:

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΕΝΤΡΩΤΗΣ – Α' ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΒΡΑΙΛΑ – Β' ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ

Κέρκυρα,

Ιούνιος 2023

Τίτλος: Διαγγέλματα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Γερμανίας: Η κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία και η Συμφωνία του Ντέιτον για τη λήξη του πολέμου στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

1. Μεταφράσματα.....	6
1.1. Διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία, από τον Ομοσπονδιακό Υπουργό Εξωτερικών στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή	6
1.2. Διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για την συμμετοχή της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση για την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, από τον Καγκελάριο Δρ. Κολ στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή.	12
2. Πρωτότυπα.....	19
2.1. Erklärung der Bundesregierung zur Lage im ehemaligen Jugoslawien, abgegeben vom Bundesminister des Auswärtigen vor dem deutschen Bundestag.....	19
2.2. Erklärung der Bundesregierung - Deutsche Beteiligung an den militärischen Maßnahmen zur Absicherung des Friedensvertrages für Bosnien-Herzegowina, abgegeben von Bundeskanzler Dr. Kohl vor dem Deutschen Bundestag.....	25
3. Μεταφραστικός σχολιασμός.....	31
3.1. Εισαγωγή.....	31
3.2. Ανάλυση κειμένων πηγή.....	31
3.2.1. Είδος κειμένων.....	34
3.2.2. Λειτουργίες κειμένων.....	34
3.2.3. Σκοπός.....	34
3.3. Πακέτο μεταφραστικών οδηγιών.....	35
3.4. Μεταφραστικά προβλήματα και επίλυση.....	36
3.4.1. Πραγματολογικά προβλήματα.....	36
3.4.2. Πολιτισμικά προβλήματα.....	37
3.4.3. Γλωσσικά προβλήματα.....	37
3.4.4. Ιδιάζοντα προβλήματα.....	39
Επίλογος.....	
Βιβλιογραφία/Ιστογραφία/Ηλεκτρονικά λεξικά.....	

Πρόλογος

Το παρόν αποτελεί Πτυχιακή Εργασία της Τζιάνη Ελευθερίας-Μιρέλας, προπτυχιακής φοιτήτριας του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου και αποτελείται από δύο κείμενα, διαγγέλματα του Ομοσπονδιακού Υπουργού Εξωτερικών Κλάους Κίνκελ και του Καγκελάριου Χέλμουτ Κολ επί της κατάστασης στην πρώην Γιουγκοσλαβία και της συμφωνίας του Ντέιτον για τη λήξη του πολέμου στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Σχετικά με το επικοινωνιακό πλαίσιο, αφορά μετάφραση από τη γερμανική γλώσσα προς την ελληνική γλώσσα που συνεπάγεται σχολιασμός, που έγινε με βάση τη λειτουργική προσέγγιση της Christiane Nord. Η επιλογή του θέματος έγινε βάσει της επιθυμίας να παρουσιαστούν οι επιπτώσεις που είχε ο πόλεμος της Γιουγκοσλαβίας συγκεκριμένα στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και τη διαδικασία έως την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον, με την οποία έληξαν οι εχθροπραξίες στη χώρα. Κατά την εκπόνηση της εργασίας αναδεικνύονται πολλές διαφορές σε πολιτισμικό και πραγματολογικό επίπεδο όσο αφορά την Ελλάδα και τη Γερμανία. Στόχος είναι να απαντηθούν ερωτήματα και ζητήματα που αφορούν τη δράση του μεταφραστή και τις δυσκολίες που καλείται να αντιμετωπίσει κατά τη διαδικασία μεταφοράς νοημάτων από πολιτισμό και γλώσσα που διαφέρει από τη δική του. Παρακάτω ακολουθούν: τα μεταφράσματα των πολιτικών λόγων, τα πρωτότυπα και ο μεταφραστικός σχολιασμός.

1. Μεταφράσματα

1.1. Διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία, από τον Ομοσπονδιακό Υπουργό Εξωτερικών στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή

Ανακοίνωση 33-94

15 Απριλίου 1994

Ο Ομοσπονδιακός Υπουργός Εξωτερικών, Δρ. Κλάους Κίνκελ, απηύθυνε το εξής διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, στις 14 Απριλίου 1994 στη 219. Συνεδρίαση της γερμανικής Ομοσπονδιακής Βουλής για την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Το παρόν κυβερνητικό διάγγελμα αφορά την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Όμως, θα μου επιτρέψετε αρχικά, να εκφράσω την ιδιαίτερη χαρά μας, για την σώα επιστροφή όλων των γερμανών από τη Ρουάντα, όπως και για τη χθεσινή διάσωση των έντεκα εργαζομένων της Deutsche Welle από βέλγους αλεξιπτωτιστές. Χθες, ευχαρίστησα τη βελγική κυβέρνηση και συγκεκριμένα τον Υπουργό Εξωτερικών του Βελγίου πάρα πολύ γι' αυτό, καθώς πιστεύω πως ήταν το σωστό. Το επίτευγμα των βέλγων αλεξιπτωτιστών ήταν καλό, αξιοσημείωτο και εξαιρετικά σημαντικό για εμάς.

Κυρίες και κύριοι, είναι δύσκολο να βρεθεί ένας κοινός παρονομαστής στην κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Παρόλα αυτά η κατάσταση έχει βελτιωθεί συνολικά. Οι βόσνιοι και κροάτες εκφράζουν σοβαρή βούληση, να ξεπεράσουν την αντιπαράθεση του προηγούμενου έτους βάσει των συμφωνιών της Ουάσινγκτον και να ιδρύσουν από κοινού ένα ομοσπονδιακό κράτος. Οι ντόπιοι πιστεύουν για πρώτη φορά, μετά από πολύ καιρό στη δυνατότητα τουλάχιστον της ειρήνης. Το Σαράγεβο έχει απελευθερωθεί, προς το παρόν, από τον χειρότερο ασφυκτικό κλοιό των σερβικών τρομοκρατικών επιθέσεων και μπορεί να ελπίζει σε μια εξομάλυνση της ζωής στην πόλη με τη βοήθεια των Ηνωμένων Εθνών, παρόλο που χθες δημιουργήθηκαν, δυστυχώς, ξανά επεισόδια. Στο Μόσταρ οι άνθρωποι περιμένουν την εγκατάσταση μιας διοίκησης μέσω της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με επικεφαλής τον

Χανς Κόσνικ. Πρέπει να κάνουμε ότι μπορούμε, για να διατηρηθεί το θετικό momentum που έχει σημειωθεί. Πρωτίστως, πρέπει να κάνουμε ότι μπορούμε, για να μην διαψευσθούν οι ελπίδες που γεννιούνται. Παρατηρείται ακόμη, μια ανάκαμψη των σχέσεων μεταξύ Κροατίας και Σερβίας, με την τήρηση και εφαρμογή της ανακωχής της 29^{ης} Μαρτίου. Αυτό σημαίνει, πως οι έως τώρα απειλούμενες περιοχές της Δαλματίας δεν βρίσκονται άλλο στην βεληνεκές του σερβικού πυροβολικού. Αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό για τον τουρισμό και συνεπώς για ολόκληρη την οικονομία της περιοχής.

Το επόμενο σημαντικό βήμα θα πρέπει να είναι η αποκατάσταση των βασικών υποδομών μεταφορών και ενέργειας. Βάσει ενός τέτοιου *modus vivendi* μπορούν, έπειτα να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις για μια πολιτική λύση. Η ομοσπονδιακή κυβέρνηση επιδοκιμάζει την συνεχή επιμονή μας για την ενεργή συμμετοχή της Αμερικής στις ειρηνευτικές προσπάθειες και την εποικοδομητική συμμετοχή της Ρωσίας. Ο ρόλος των δύο αυτών χωρών έχει καθοριστική σημασία. Η Ρωσία πρέπει να συμμετέχει στις προσπάθειες για να βρεθεί μια πολιτική λύση. Χωρίς την συμμετοχή της δεν πρόκειται να βρεθεί λύση για την πρώην Γιουγκοσλαβία. Από την άλλη, θα πρέπει να είναι και αναμενόμενο, πως η Ρωσία θα συνεχίσει να υποστηρίζει το ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Δεν πρέπει να ξεχαστεί και η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρόλο που δεν καταφέραμε σαν Ευρωπαίοι να αντιμετωπίσουμε αυτήν την ευρωπαϊκή στην ουσία σύγκρουση, η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε, βάσει των εναυσμάτων που δώσαμε με τον γάλλο συνεργάτη μου Γιούπε, σχέδια όπως, την επαναπροσέγγιση μεταξύ μουσουλμάνων και κροατών, την απαίτηση μιας ποιοτικά ικανοποιητικής εδαφικής λύσης και την ιδέα ενός *modus vivendi* στα κατεχόμενα από τους Σέρβους εδάφη της Κροατίας. Οι διαπραγματεύσεις περί ανακωχής στην Κράινα, που διεξάγονται από έναν γερμανό διπλωμάτη εκ μέρους της διεθνούς διάσκεψης για την πρώην Γιουγκοσλαβία, έγιναν μεν στη ρωσική πρεσβεία στο Ζάγκρεμπ αλλά, δυστυχώς απέτυχαν. Βρισκόμαστε σε συνεχή στενή επαφή με τα κύρια εμπλεκόμενα μέρη και συμμετείχαμε φυσικά καθοριστικά μαζί με τους εκπροσώπους μας από το Υπουργείο Εξωτερικών στις μουσουλμάνο-κροατικές διαπραγματεύσεις στην Ουάσιγκτον. Στην παρούσα χρονική στιγμή είναι πολύ σημαντικό να παραμείνει αξιόπιστη η ειρηνευτική διαδικασία. Αυτό σημαίνει δύο πράγματα, ότι δεν πρέπει να υπάρξουν περισσότερες σερβικές κατακτήσεις και ότι

πρέπει επιτέλους να πάψουν τα δεινά των ανθρώπων στις πολιορκημένες από τους Σέρβους πόλεις. Η αποστολή αεροσκαφών του NATO εκ μέρους των Ηνωμένων Εθνών εντάσσεται σε αυτό το πλαίσιο. Η επέμβαση ήταν δικαιολογημένη, απαραίτητη και σωστή. Ο καγκελάριος και εγώ συζητήσαμε διεξοδικά τις δύο τελευταίες μέρες με τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, για την συνολική κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία αλλά και για αυτές τις ειδικές παρεμβάσεις. Η νομική βάση της παρέμβασης είναι αναμφισβήτητη. Το ψήφισμα 836 του Συμβουλίου Ασφαλείας, που υποστηρίχθηκε από τους Ρώσους, προβλέπει την επέμβαση αεροπορικών ενόπλων δυνάμεων για την υποστήριξη του UNPROFOR. Η σερβική εισβολή στο Γκόραζντε και ο σφοδρός βομβαρδισμός της πόλης έθεσαν σε κίνδυνο την ασφάλεια των στρατιωτικών παρατηρητών των Ηνωμένων Εθνών που ήταν σταθμευμένοι εκεί. Μετά από τον τραυματισμό ενός στρατιώτη των Ηνωμένων Εθνών, η διοίκηση του UNPROFOR απαίτησε από το NATO αεροπορική υποστήριξη, με έγκριση μέσω του ειδικού απεσταλμένου του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Ακάσι, η οποία χορηγήθηκε στις 10 Απριλίου και επαναλήφθηκε στις 11 Απριλίου. Αυτό έγινε σύμφωνα με τη διαδικασία που είχε καθιερωθεί προηγουμένως για τέτοιες περιπτώσεις. Ήδη από τις 10 Ιουνίου του προηγούμενου έτους αποφασίστηκε εντός του NATO, εξαιτίας του ψηφίσματος 836 του Συμβουλίου Ασφαλείας, να επιτρέπονται γενικά τέτοια μέτρα ασφαλείας από το NATO. Επομένως, δεν υπήρχε πια ανάγκη μιας ρητής διαδικασίας στα πλαίσια του NATO και λόγω έλλειψης χρόνου δεν ήταν πλέον δυνατή η ενημέρωση όλων των υπόλοιπων μερών. Στις 11 Απριλίου έγινε ομόφωνη συμφωνία γι' αυτή την ενέργεια στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών με εξαίρεση της Ρωσίας, η οποία όμως δεν παρουσίασε κανέναν ενδοιασμού διεθνούς ή άλλου νομικού χαρακτήρα. Επέκρινε μόνο την έλλειψη διαβούλευσης πριν την διεξαγωγή των επεμβάσεων. Θα επαναλάβω όμως, πως μια εκ νέου διαβούλευση πριν από κάθε επέμβαση θα παρεμπόδιζε τον σκοπό του ψηφίσματος 836 και θα καθιστούσε αδύνατη μια αποτελεσματική, γρήγορη και άμεση προστασία κατά τέτοιων επιθέσεων, κυρίως κατά στρατιώτες του UNPROFOR. Θέλω για άλλη μια φορά να τονίσω ιδιαίτερα, ότι δεν πρόκειται για μια ενέργεια που συγκρίνεται με την απειλή στο Σαράγεβο αλλά πρόκειται για μια στοχευμένη δράση βασισμένη σε μια στοχευμένη επίθεση κατά στρατεύματος του UNPROFOR. Πιστεύουμε πως ήταν αναγκαίο ένα ξεκάθαρο σημάδι αποφασιστικότητας. Η σερβική επίθεση σε μια ζώνη προστασίας των Ηνωμένων Εθνών είναι πρόκληση προς τη διεθνή κοινότητα και όλοι μας γνωρίζουμε τι θα

σήμαινε η κατάκτηση μιας κυρίως μουσουλμανικής πόλης, από τους σέρβους, για τους κατοίκους της. Τα Ηνωμένα Έθνη δεν θα έπρεπε να επιτρέπουν να παραβιάζονται τόσο απλά οι ζώνες προστασίας που δημιούργησαν. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών Μπούτρος-Γκάλι, το διευκρίνισε χθες για ακόμη μια φορά, προειδοποίησε ξεκάθαρα στις 9 Απριλίου τους βόσνιους σέρβους για μια συνέχεια των επιθέσεων στο Γκόραζντε και ανέθεσε στο UNPROFOR να χρησιμοποιήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα, σύμφωνα με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, για να πετύχει την υποχώρηση των σέρβων. Μετά το Σαράγεβο το Γκόραζντε αποτελεί ακόμη ένα σύμβολο του πόνου του πληθυσμού της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Εκεί υπάρχουν εδώ και μήνες γύρω στους 6.5000 παγιδευμένους ανθρώπους, κυρίως μουσουλμάνοι. Δυστυχώς, οι μεταφορές ανθρωπιστικές βοήθειας περνάνε πολύ σπάνια και πολύ λίγο από εκεί. Τώρα πρέπει να φανεί στο Γκόραζντε, άμα θα καταφέρει η διεθνής κοινότητα, να επεκτείνει και σε αυτήν την πόλη, αυτό που επιτεύχθηκε στο Σαράγεβο. Δυστυχώς, υπάρχουν πολλές πόλεις σαν το Σαράγεβο και το Γκόραζντε, κάτι που παραμελείται εύκολα, γι' αυτό και πρέπει επειγόντως να προσπαθήσουμε να αντιμετωπίσουμε τις υπόλοιπες περιοχές συγκρούσεων σταδιακά, ακριβώς όπως και στο Σαράγεβο. Δυστυχώς, δεν γίνεται αλλιώς. Η επέμβαση ήταν σωστή όσο αφορά την ειρηνευτική διαδικασία. Η Εθνική Κοινότητα θα μπορέσει παροτρύνει τα αντιμαχόμενα μέρη σε πολιτική λύση, μόνο αν παραμείνει πιστή όσο αφορά τις δικές της αποφάσεις. Η σέρβικη πλευρά έχει υπό τον έλεγχο της το 70 τοις εκατό του εδάφους της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Η Διεθνής Κοινότητα απαιτεί από τους σέρβους να υποχωρήσουν από περίπου 20 τοις εκατό βοσνιακό έδαφος, κάτι με το οποίο οι σέρβοι είχαν συμφωνήσει προηγουμένως. Τώρα απαιτείται οπισθοχώρηση και όχι περαιτέρω προέλαση. Η μόνη συμβουλή για τους σέρβους, για το δικό τους το συμφέρον, είναι να πάρουν στα σοβαρά την αποφασιστικότητα της Διεθνούς Κοινότητας και να μην επιχειρήσουν περισσότερες στρατιωτικές προόδους. Αντί αυτού θα έπρεπε να συμμετέχουν εποικοδομητικά στις προσπάθειες περί μιας ειρηνικής λύσης, που περιλαμβάνει κυρίως την υποβολή μιας ποιοτικά ικανοποιητικής εδαφικής προσφοράς από τη σερβική μεριά. Απευθύνοντας το λόγο στη Ρωσία, αν θέλει να αποφευχθεί μια επανάληψη της κατάστασης των τελευταίων ημερών, τότε σίγουρα το καλύτερο και αποτελεσματικότερο μέσο γι' αυτό είναι, αυτό το επισήμανα και στον κ. Κόζιρεφ, να συνεχίσει να ασκεί την κατάλληλη επιρροή στη σερβική πλευρά. Ωστόσο, οφείλω να πω, το ανέφερα και προηγουμένως, ότι οι Ρώσοι συνεργάζονται με εξαιρετικά εποικοδομητικό τρόπο. Η δυνατότητα επιρροής τους

στους σέρβους ήταν, μέχρι στιγμής, καθοριστική για την υποχώρηση των στρατευμάτων μέσα και γύρω από το Σαράγεβο, για την ελευθέρωση των στρατευμάτων του UNPROFOR και ευελπιστούμε ότι θα είναι και για περαιτέρω ειρηνικές εξελίξεις. Αν τώρα η σερβική πλευρά λάβει ως αφορμή την νόμιμη παρέμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την επιβολή του εγκεκριμένου, από το Συμβούλιο Ασφαλείας, ψηφίσματος για να αμφισβητήσει την ειρηνευτική διαδικασία, κάτι το οποίο δεν μπορώ να φανταστώ, τότε θα ήταν δικαιολογημένη η αμφιβολία για το αν ήταν ποτέ ειλικρινά πρόθυμοι να κάνουν ειρήνη που θα ήταν αποδεκτή από τα αντιμαχόμενα μέρη και τη Διεθνή Κοινότητα. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση συνεχίζει να βασίζεται στη συνέχιση των διαδικασιών που ξεκίνησαν τις τελευταίες εβδομάδες.

Με την σταθεροποίηση της ακόμη δύσκολης μουσουλμάνο-κροατικής σχέσης και κυρίως με την υλοποίηση μιας ειρηνικής λύσης για ολόκληρη τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, που ελπίζουμε να έρθει σύντομα, θα τεθούν υψηλές προσδοκίες και σε εμάς, στη γερμανική πλευρά. Αυτό ισχύει ειδικά για το ρόλο μας στη διοίκηση του Μόσταρ από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ευχαριστώ θερμά τον κ. Κόσνικ για την προθυμία του προς το όχι και τόσο εύκολο καθήκον του, που ανέλαβε ως Διοικητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το μόνο που θέλω να του πω, το γνωρίζει και από τις διάφορες συζητήσεις που κάναμε, πως μπορεί να είναι βέβαιος για την αλληλεγγύη και την υποστήριξη όλων μας. Σπάνια έχω βιώσει μια τόσο θετική υποδοχή όσο αφορά τα μέτρα σε επίπεδο προσωπικού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτή στην Ελλάδα, όπως αυτήν όταν ζητήσαμε από τον κ. Κόσνικ να αναλάβει αυτό το καθήκον. Καλή επιτυχία!

Ακόμη και στο άνοιγμα του αεροδρομίου της Τούζλα και στη βοήθεια για την ανοικοδόμηση των περιοχών που επλήγησαν από τον πόλεμο θα μας υπολογίζουν, ακριβώς επειδή δεν μπορούμε να συμμετέχουμε στα στρατιωτικά στοιχεία της ειρήνευσης. Πρέπει να διατηρηθεί η δραστηριοποίηση μας στον ανθρωπιστικό τομέα, όπου προσφέραμε πολλά.

Ευχαριστώ και πάλι το γερμανικό λαό, που δέχθηκε πάνω από 400.000 πρόσφυγες από την πρώην Γιουγκοσλαβία που είναι, επαναλαμβάνω με υπερηφάνεια, ο διπλάσιος αριθμός από αυτόν όλων των άλλων ευρωπαϊκών χωρών μαζί. Πρόκειται για ένα καταπληκτικό κατόρθωμα. Αυτό το κατόρθωμα τιμήθηκε με πολύ ιδιαίτερο

τρόπο κατά των συζητήσεων στη Ουάσινγκτον και ιδιαίτερα από τη μουσουλμανική και κροατική πλευρά, που μας ευχαρίστησαν θερμά, όπως και για την ανθρωπιστική συμμετοχή μας, λόγω και της οποίας βρισκόμαστε στη δεύτερη θέση της παροχής βοήθειας, όσο αφορά την οικονομική συνεισφορά, κάτι που δεν πρέπει να παραμεριστεί ή να ξεχαστεί τόσο εύκολα. Το έχω ξανά τονίσει εδώ, ότι σε τέτοιες περιπτώσεις δεν χρειάζεται να είμαστε μετριοφρονες. Η παγκόσμια κοινότητα όμως, δεν πρέπει να κουραστεί και να αδιαφορήσει όσο αφορά την φρικτή κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Αυτός είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που διατρέχουμε αυτήν την στιγμή, κυρίως όσο αφορά τις ανθρωπιστικές προσπάθειες. Επαναλαμβάνω πως δεν πρέπει, όσο αφορά την φρικτή αυτή κατάσταση, να κουραστούμε και να αδιαφορήσουμε. Η υποστήριξη που σίγουρα θα δώσει σήμερα η γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή στην πολιτική της ομοσπονδιακής κυβέρνησης για τη Γιουγκοσλαβία, θα πρέπει να ληφθεί και ως σημάδι με αυτήν την έννοια.

1.2. Διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για την συμμετοχή της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση για την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, από τον Καγκελάριο Δρ. Κολ στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή.

Διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για την συμμετοχή της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση για την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, από τον Καγκελάριο Δρ. Κολ στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή.

Ανακοίνωση 103-95

11 Δεκεμβρίου 1995

Ο Καγκελάριος Δρ. Χέλμουτ Κολ, απηύθυνε το εξής διάγγελμα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, στις 6 Δεκεμβρίου 1995 στη 76. Συνεδρίαση της γερμανικής Ομοσπονδιακής Βουλής για το ζήτημα «Η συμμετοχή της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση για την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη»

Κυρία πρόεδρε,

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,

Μαζευτήκαμε σήμερα στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή για να αποφασίσουμε για την συμμετοχή της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση για την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Όλοι μας καταλαβαίνουμε ότι είναι μια σημαντική μέρα και μια σημαντική ώρα. Πρόκειται για μια απόφαση που σηματοδοτεί μια τομή στη ζωή του λαού μας. Πρόκειται για μια απόφαση που επεκτείνεται στο μέλλον. Θα πρέπει να διεξάγουμε την συζήτηση με την σοβαρότητα που της αντιστοιχεί. Αυτό αναμένεται, δικαιολογημένα, από εμάς από τους στρατιώτες που θα πρέπει να προσφέρουν τώρα τις ειρηνευτικές υπηρεσίες τους στην πρώην Γιουγκοσλαβία όπως και από τους συγγενείς τους.

Κυρίες και κύριοι, ενώπιον σας βρίσκεται η απόφαση της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης για την επέμβαση ενόπλων δυνάμεων στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση πήρε αυτή την απόφαση με πλήρη επίγνωση της μεγάλης ευθύνης που συνεπάγεται.

Ο ρόλος του Ομοσπονδιακού Στρατού άλλαξε ριζικά μετά τη λήξη της σύγκρουσης Ανατολής-Δύσης. Οι προσδοκίες της Διεθνούς Κοινότητας για την επανενωμένη Γερμανία είναι διαφορετικές, από εκείνες που είχαν τεθεί για την παλιά Ομοσπονδιακή Δημοκρατία. Αυτές περιλαμβάνουν και το γεγονός ότι εμείς οι γερμανοί, μαζί με τους συνεργάτες και τους συμμάχους μας, θα συνεισφέρουμε στη διασφάλιση της ειρήνης στην Ευρώπη.

Δεν ήταν εύκολη αυτή η απόφαση για εμάς. Οι αναμνήσεις των σκληρών και οδυνηρών εμπειριών του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου ζουν ακόμα/είναι έντονες ακόμα σε πολλές οικογένειες, ακόμη και στις δικές μας. Παρόλα αυτά, δεν μπορούμε να αρνηθούμε μια ειρηνευτική αποστολή μέσα στην Ευρώπη, την οποία αναμένουν από εμάς όλοι οι φίλοι και οι συνεργάτες μας. Γνωρίζουμε τι μπορεί να απαιτήσει αυτή η επέμβαση από τους στρατιώτες μας. Όποιος συμμετέχει, μετά από έναν φρικτό τεταρτοετή πόλεμο, στην στρατιωτική διασφάλιση της πορείας προς την ειρήνη, εκτίθεται και σε κινδύνους ζωής και σωματικής ακεραιότητας. Ο πόλεμος στην πρώην Γιουγκοσλαβία προκάλεσε τόσο μεγάλη δυστυχία στην ευρωπαϊκή ήπειρο, κάτι που οι περισσότεροι θεωρούσαμε ως αδύνατον μετά από τις φρικτές εμπειρίες του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου.

Με πάνω από 250.000 νεκρούς, 2 εκατομμύρια πρόσφυγες και εκτοπισμένους, χιλιάδες βιασμένες γυναίκες, εκατοντάδες χιλιάδες τραυματισμένους, καταστροφή και δυστυχία σε αδιανόητο επίπεδο. Όλα αυτά δεν πρέπει να τα ξεχάσουμε, τώρα που πρόκειται να συμβάλλουμε στη διασφάλιση της ειρήνης. Η δικαιοσύνη απαιτεί, να δικαστούν και να τιμωρηθούν αυτοί που διέπραξαν τέτοια αποτρόπαια εγκλήματα τα προηγούμενα χρόνια.

Με την συμφωνία του Ντέιτον δημιουργήθηκε η προϋπόθεση μιας επιτέλους ρεαλιστικής ευκαιρίας ειρήνης για τον λαό της Βοσνίας. Μετά από τεσσεράμισι χρόνια πόνου, ο πληθυσμός της πρώην Γιουγκοσλαβίας μπορεί επιτέλους να αντικρίσει το νέο έτος με μεγαλύτερη ελπίδα.

Έχουμε κάθε λόγο να χαρούμε γι' αυτό και να ευχαριστήσουμε εκείνους που συνέβαλαν στις δύσκολες διαπραγματεύσεις του Ντέιτον.

Αρχικά, θέλουμε να εκφράσουμε τον σεβασμό, την ευγνωμοσύνη και εκτίμηση μας για τον πρόεδρο Κλίντον και την αμερικανική διοίκηση.

Χωρίς την επέμβαση των αμερικανών συμμάχων και φίλων μας δεν θα ήταν δυνατή αυτή η επιτυχία.

Διαβεβαίωσα εκ μέρους του λαού μας τον πρόεδρο Κλίντον γι' αυτό, για άλλη μια φορά, το περασμένο σαββατοκύριακο στην κοινή μας επίσκεψη στα αμερικανικά στρατεύματα στο Baumholder.

Πρέπει να ευχαριστήσουμε εξίσου και τα μέλη της Ομάδας Επαφών. Επίσης, υπάρχουν πολλοί λόγοι να ευχαριστήσουμε τους γερμανούς αντιπροσώπους, αναφέρομαι στον Ομοσπονδιακό Υπουργό Εξωτερικών και στους συνεργάτες του, για την προσφορά τους.

Συνέβαλαν καθοριστικά και το διαπιστώνω για άλλη μια φορά αυτό με μεγάλη χαρά και δημοσίως, στην επιτυχία, ακόμη και μετά την μαρτυρία πολλών συμμετεχόντων από άλλες χώρες.

Κυρίες και κύριοι, εν τέλει πρέπει να ευχαριστήσουμε όλους αυτούς που, μέσω της προθυμίας για συμβιβασμό και της θέλησης για εξισορρόπηση, χάραξαν τον δρόμο της συνεννόησης. Αυτοί θα παίξουν αποφασιστικό ρόλο στις επόμενες εβδομάδες και μήνες. Η ειρήνη που συμφωνήθηκε πρέπει να γίνει και βιώσιμη.

Κυρίες και κύριοι, για εδώ και πάνω από τέσσερα χρόνια διαδραματίζεται αυτήν η σύγκρουση ακριβώς μπροστά στα μάτια μας.

Πολλοί από εμάς γνωρίζουμε τον τόπο και ανθρώπους στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Πολλοί γερμανοί δημιούργησαν προσωπικούς και οικογενειακούς δεσμούς τις τελευταίες δεκαετίες μέσω επισκέψεων. Σε αυτό συνέβαλαν και οι γύρω στους 700.000 γιουγκοσλάβους που ζούνε στη χώρα μας, που δουλεύουν μαζί μας και που ήρθαν τότε εδώ με το γιουγκοσλάβικο διαβατήριο τους.

Πολλοί πολίτες της χώρας μας έχουν προσπαθήσει τα τελευταία χρόνια, μέσω προσωπικής βοήθειας, να βοηθήσουν την κατάσταση των ανθρώπων στην εμπόλεμη ζώνη. Πολλά έχουν γίνει, για να γίνει πιο υποφερτή η μοίρα των άνω από 400.000 προσφύγων του εμφυλίου πόλεμου, που κατέφυγαν σε εμάς. Εξ αρχής, η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση μαζί με τους συνεργάτες της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εργάστηκε επίμονα για την εύρεση μιας πολιτικής λύσης για την σύγκρουση. Παρείχε σε μεγάλο βαθμό ανθρωπιστική βοήθεια και εκτός αυτού έχει ήδη προσφέρει

σημαντική βοήθεια στα Ηνωμένα Έθνη σε αυτή την σύγκρουση. Θα αναφέρω για παράδειγμα, τις πτήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας των αεροσκαφών Transall του Ομοσπονδιακού Στρατού στο Σαράγεβο ή την συμμετοχή του γερμανικού πολεμικού ναυτικού στην επίβλεψη του εμπάργκο όπλων.

Κυρίες και κύριοι, όλα αυτά συνέβησαν εν γνώσει, ότι η ειρήνη στην Ευρώπη είναι πάντα και δική μας ειρήνη, το κοινό μας συμφέρον. Το να μην βοηθήσουμε τώρα θα προκαλούσε εν τέλει μεγαλύτερους κινδύνους για όλους μας στην Ευρώπη, απ' ότι αν βοηθούσαμε όλοι μαζί. Αυτός ο αιώνας δίδαξε σε εμάς τους γερμανούς, ότι δεν θα βγει σε καλό σε βάθος χρόνου για την ειρήνη στη δική μας ήπειρο, αν σε ένα μέρος της Ευρώπης επικρατεί ειρήνη ενώ σε άλλο μέρος διεξάγεται μια αιματηρή σύγκρουση. Επομένως, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι πλέον έτοιμες, μαζί με τη Μεγάλη Βρετανία, τη Γαλλία και με άλλους συμμάχους, να στείλουν στρατιώτες στην πρώην Γιουγκοσλαβία για την διασφάλιση της ειρήνης. Πρέπει να ληφθεί και αυτό υπόψη σήμερα, όταν θα αποφασίσουμε για την αποστολή 4.000 γερμανών στρατιωτών για υποστήριξη της ειρηνευτικής δύναμης του NATO. Επιτρέψτε μου σε αυτό το σημείο να απευθυνθώ και στους στρατιώτες μας. Όποιος ορκιστεί ως στρατιώτης, να υπηρετήσει πιστά την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας μας, δικαιούται την υποστήριξη ολόκληρου του λαού. Όποιος είναι διατεθειμένος να υπομένει κινδύνους για την υγεία του, για να δώσει μια ευκαιρία στην ειρήνη, αυτός δεν στέκεται μόνος, δεν επιτρέπεται να στέκεται μόνος. Οι στρατιώτες μας πρέπει να γνωρίζουν, ότι έχουν στο πλευρό τους την συντριπτική πλειοψηφία του λαού μας.

Οι στρατιώτες μας πρέπει να γνωρίζουν, ότι εκπληρώνουν την υπεύθυνη και επικίνδυνη αποστολή τους για έναν σημαντικό και καλό σκοπό, για την ειρήνη. Θα παρακαλέσω τους συμπολίτες μας, να υποστηρίζουν τις οικογένειες των στρατιωτών μας όπου χρειαστούν, όταν οι πατεράδες, οι γιοί ή τα μέλη της οικογένειας υπηρετούν στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Αυτή η παράκληση ισχύει φυσικά και για τις οικογένειες των βρετανών και αμερικανών συμμάχων στρατιωτών μας, που ζουν στη Γερμανία.

Η ειρήνη ασφαλώς δεν μπορεί να επιτευχθεί μόνο από την ειρηνευτική δύναμη. Η καθοριστική συμβολή πρέπει να προέρθει από όλα τα αντιμαχόμενα μέρη. Η ειρηνευτική δύναμη όμως, μπορεί να συμβάλλει στο να δοθεί ευκαιρία να γίνει πραγματικότητα η εφαρμογή της συμφωνίας του Ντίτον. Σε αυτή την

προσπάθειά υπέρ της ειρήνης, όπου συμμετέχουν ήδη, υπό την ηγεσία του NATO, οι ΗΠΑ, ευρωπαϊκά κράτη, η Ρωσία και ισλαμικά κράτη, δεν γίνεται εμείς να μείνουμε αμέτοχοι.

Τις τελευταίες δεκαετίες η Γερμανία μπορούσε πάντα να βασιστεί στην αλληλεγγύη των συμμάχων της. Σήμερα, σε ένα νέο πολιτικό περιβάλλον μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου στην Ευρώπη, καλούμαστε να αποδείξουμε αλληλεγγύη για τη διατήρηση της ειρήνης. Άμα μέναμε αμέτοχοι σε αυτή την περίπτωση, αυτό θα σήμαινε ότι στερούμε την ευκαιρία για ειρήνη από τους ανθρώπους στην πρώην Γιουγκοσλαβία.

Μέσα από την συμμετοχή της Ρωσίας στην ειρηνευτική διαδικασία υπάρχει και η πιθανότητα ανάκαμψης των σχέσεων μεταξύ Ρωσίας και NATO, κάτι που μας χαροποιεί. Αυτή η συνεργασία των δυτικών κρατών με τη Ρωσία αποτελεί επίσης, μια τεράστια ιστορική αλλαγή. Ποιος θα μπορούσε να φανταστεί πριν από λίγα χρόνια, ότι το NATO και η Ρωσία θα συνεργαζόταν σε τέτοιο πλαίσιο, για την διασφάλιση της ειρήνης στην πρώην Γιουγκοσλαβία και για την δημιουργία της προϋπόθεσης για την ανασυγκρότηση της; Θεωρώ ότι είναι μια σπουδαία εμπειρία με την οποία ξεπερνιούνται παλιές στερεότυπες αρνητικές ιδέες. Κατά αυτόν τον τρόπο παίρνει συγκεκριμένη μορφή η συνεργασία μεταξύ του NATO και τις Ρωσίας. Αυτό μπορεί και θα μας πάει σίγουρα ένα σημαντικό βήμα μπροστά στη μελλοντική διαμόρφωση της ευρωπαϊκής ασφάλειας.

Κυρία πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, η συμφωνία Ντέιτον αποτελεί μεγάλη ευκαιρία για ειρήνη. Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη, ότι δεν αποτελεί την ίδια την ειρήνη. Εκτός από την στρατιωτική διασφάλιση, το ζητούμενο τώρα είναι να καταφέρουμε, σε μια κοινή προσπάθεια της διεθνούς κοινότητας, να δημιουργήσουμε την προϋπόθεση για την ανασυγκρότηση και την επιστροφή εκατοντάδων χιλιάδων προσφύγων. Εκτός από την στρατιωτική συνεισφορά της στο πλαίσιο της πολυεθνικής ειρηνευτικής δύναμης, η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας θα συμμετάσχει, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων της, στη βοήθεια για την ανασυγκρότηση και την επιστροφή των προσφύγων. Για εμένα αυτό είναι αυτονόητη υποχρέωση ενός λαού ύστερα από εμπειρίες δύο παγκοσμίων πολέμων, ειδικά μετά από την κατάρρευση στο τέλος του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου και μετά από τη μεγάλη βοήθεια που δεχτήκαμε από άλλους, που μας βοήθησαν στην ανασυγκρότηση. Ωστόσο, πρέπει να προσθέσω, ότι

όλα αυτά που θέλουμε να πετύχουμε είναι μόνο δυνατά, αν συμμετέχουν και άλλοι και αν καταλήξουμε σε μια δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των Ευρωπαίων και των υπόλοιπων συμμετεχόντων και με αυτό εννοώ όλους τους συμμετέχοντες. Αναφέρομαι στον ισλαμικό κόσμο αλλά και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Κυρία πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, μαζί με τους συνεργάτες μας επιδιώκουμε ως επί το πλείστον τέσσερεις μεγάλους στόχους με την δραστηριοποίηση της διεθνούς ειρηνευτικής δύναμης:

Πρώτον:

Πρέπει να χωρίσουμε τις αντιμαχόμενες πλευρές. Πρέπει να αποτραπεί, με αξιόπιστο τρόπο, η αναζωπύρωση στρατιωτικών συγκρούσεων. Σημαντικό είναι να βρεθεί γρήγορα μια λύση για την στρατιωτική επιτήρηση της συμφωνίας που συνήφθη στο Ντέιτον, μεταξύ της Σερβίας και της Κροατίας για το μέλλον της ανατολικής Σλαβονίας. Αλλιώς, μια νέα σύγκρουση μεταξύ Κροατίας και Σερβίας θα έθετε την ειρηνευτική διαδικασία στη Βοσνία σε μεγάλο κίνδυνο.

Δεύτερον,

Η με αυτόν τον τρόπο εξασφαλισμένη ειρήνη θα αποτελέσει την βάση, για να γίνουν ξανά σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα και αυτά των μειονοτήτων αλλά και να αποτελέσουν μέρος της νομοθεσίας που επικρατεί εκεί. Για εμάς είναι ιδιαίτερα σημαντική η επιστροφή των προσφύγων, έτσι όπως προβλέπεται στην συμφωνία του Ντέιτον. Επαναλαμβάνω, πως για εμάς, όπως και για το σύνολο των Ευρωπαίων, αυτό είναι ένα σημαντικό καθήκον. Δεν πρέπει να ξεχάσουμε, ότι κυρίως στο Κόσσοβο, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων εξακολουθεί να αποτελεί βασική απαίτηση προς το Βελιγράδι. Χωρίς μια δίκαιη λύση στο Κόσσοβο, δεν είναι δυνατή μακροπρόθεσμα μια καθολική, μια δίκαιη ειρήνη στην πρώην Γιουγκοσλαβία.

Τρίτον:

Η παρουσία της διεθνούς ειρηνευτικής δύναμης δημιουργεί επίσης τις προϋποθέσεις για περαιτέρω αναγκαία ανθρωπιστική βοήθεια και την έναρξη της ανασυγκρότησης. Η ειρήνη δεν μπορεί να εξασφαλιστεί άμα οι άνθρωποι δεν έχουν τρόφιμα, στέγη και οικονομικό μέλλον.

Τέταρτον:

Η διεθνής ειρηνευτική δύναμη πρέπει να εξασφαλίσει, ειρήνη και σταθερότητα όχι μόνο στη Βοσνία αλλά και για ολόκληρη την περιοχή. Ο μόνος τρόπος για να αποτραπεί ο κίνδυνος της εξάπλωσης της βοσνιακής σύγκρουσης, με τις εθνικές και θρησκευτικές της ρίζες, στις γειτονικές χώρες είναι να επιτευχθεί αυτός ο στόχος. Σταθερότητα στην πρώην Γιουγκοσλαβία με τα τεράστια οπλοστάσια που υπάρχουν είναι αδιανόητη και γι' αυτό το λόγο, προσπαθήσαμε ιδιαίτερα ως Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας σε αυτό το πλαίσιο, για ένα πλήρες σύστημα για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και για έλεγχο των εξοπλισμών. Κυρία πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, σε πάνω από τέσσερα χρόνια πολέμου στην πρώην Γιουγκοσλαβία χάθηκαν ανεπιστρεπτί πολλά, ανθρώπινες ζωές, πολιτιστικά αγαθά και για πολλούς ακόμη και η πατρίδα. Το σημαντικότερο δίδαγμα από τον πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία είναι, η αναγνώριση και ο σεβασμός της βασικής θεμελιώδους αρχής προστασίας των μειονοτήτων παντού στην Ευρώπη. Τώρα είναι κοινή υποχρέωση να επιβάλουμε την συμφωνία του Ντέιτον, επειδή η συνέχιση του πολέμου θα δημιουργήσει κι άλλη καταστροφή και θα φέρει κι άλλο πόνο και βάσανα. Τέλος, εδώ έγκειται και η εντολή των στρατιωτών του Ομοσπονδιακού Στρατού μας, να δώσουμε, μαζί με τους συμμάχους μας, στους ανθρώπους στην πρώην Γιουγκοσλαβία και με τους πολλούς που ελπίζουν, πίστη για ένα καλύτερο μέλλον, πίστη για μια ρεαλιστική ευκαιρία για ειρήνη, την οποία επιθυμούμε όλοι μας.

2. Πρωτότυπα

2.1. Erklärung der Bundesregierung zur Lage im ehemaligen Jugoslawien, abgegeben vom Bundesminister des Auswärtigen vor dem deutschen Bundestag

Bulletin 33-94

15. April 1994

der Bundesminister des Auswärtigen, Dr. Klaus Kinkel, gab in der 219. Sitzung des deutschen Bundestages am 14. April 1994 zur Lage im ehemaligen Jugoslawien, folgende Erklärung der Bundesregierung ab:

frau Präsidentin,

meine Damen und Herren,

Dies ist eine Regierungserklärung zur Situation im früheren Jugoslawien. Aber sie werden verstehen, dass ich zu Beginn doch gern sagen würde, dass wir uns freuen dass alle deutschen aus Ruanda gut herausgekommen sind, und dass wir uns besonders darüber freuen, dass die elf Mitarbeiter der Deutschen Welle von belgischen Fallschirmjägern gestern herausgeholt worden sind. Ich habe der belgischen Regierung, namentlich dem belgischen Außenminister, gestern dafür sehr, sehr herzlich gedankt. Ich glaube, das war angebracht. Es war eine gute, bemerkenswerte und für uns außerordentlich wichtige Leistung der belgischen Fallschirmjäger. Meine Damen und Herren, die Lage im ehemaligen Jugoslawien ist nicht leicht auf einen Nenner zu bringen. Insgesamt hat sie sich aber verbessert. Bosnier und Kroaten zeigen den ernsthaften Willen, auf der Grundlage der Vereinbarungen von Washington die Konfrontation des vergangenen Jahres zu überwinden und gemeinsam einen Bundesstaat aufzubauen. Die Menschen vor Ort glauben zum ersten Mal seit langer Zeit mindestens an die Möglichkeit eines Friedens. Sarajevo ist aus dem schlimmsten Würgegriff serbischer Terrorangriffe zumindest im Augenblick befreit und kann auf eine Normalisierung des Lebens in der Stadt mit Hilfe der vereinten Nationen hoffen, auch wenn es gestern leider wieder zu Zwischenfällen gekommen ist. In Mostar warten die Menschen auf die Einrichtung einer Verwaltung durch die europäische Union, die von Hans Koschnick geleitet

werden soll. Es muss jetzt alles getan werden, um das eingetretene positive Momentum zu erhalten. Es muss vor allem alles getan werden, dass die keimenden Hoffnungen nicht enttäuscht werden. Auch im kroatisch-serbischen Verhältnis hellt sich der Horizont etwas auf. Der Waffenstillstand vom 29. März wird eingehalten und umgesetzt. Das bedeutet, dass bislang gefährdete Bezirke Dalmatiens nicht mehr in der Reichweite der serbischen Artillerie liegen. Das ist für den Tourismus und damit für die gesamte Wirtschaft in der Region von erheblicher Bedeutung. Der nächste bedeutende schritt muss die Wiederherstellung wichtiger Infrastrukturen beim Transport und bei der Energieversorgung sein. Auf der Grundlage eines solchen Modus vivendi können dann Verhandlungen über eine politische Lösung in Angriff genommen werden. Die Bundesregierung begrüßt das von uns immer wieder drängend erbetene starke amerikanische Engagement bei den Friedensbemühungen und die konstruktive Mitwirkung Russlands. Die rolle dieser beiden Länder ist von entscheidender Bedeutung. Russland muss bei den Bemühungen um eine politische Lösung mit am Tisch sein. Ohne die Beteiligung Russlands wird es im früheren Jugoslawien keine Lösung geben. Andererseits muss man auch erwarten dürfen, dass Russland die Resolution des Unsicherheitsrates weiter mitträgt. Der Anteil der europäischen Union darf auch nicht vergessen werden. Ja, es ist uns Europäern allein nicht gelungen, diesen eigentlich europäischen Konflikt in den Griff zu bekommen aber die Annäherung zwischen Moslems und Kroaten, die Forderung nach einer qualitativ befriedigenden territorialen Lösung in Bosnien, der Gedanke eines Modus vivendi in den serbisch besetzten Gebieten Kroatiens, diese Konzeptionen sind von der europäischen Union auf Grund der Anstöße, die ich zusammen mit meinen französischen Kollegen Juppe gegeben habe, entwickelt worden. Die Verhandlungen über den Waffenstillstand in der Krajina haben zwar in der russischen Botschaft in Zagreb stattgefunden, aber sie sind, solche Dinge gehen leider unter, von einem deutschen Diplomaten im Auftrag der internationalen Konferenz über das ehemalige Jugoslawien geleitet. Wir stehen im ständigen engen Kontakt mit den hauptbeteiligten, und wir waren mit unseren Vertretern aus dem Auswärtigen Amt natürlich auch bei den moslemisch-kroatischen Verhandlungen in Washington entscheidend dabei. Zum gegenwärtigen Zeitpunkt ist von großer Bedeutung, dass der Friedensprozess glaubwürdig bleibt. Das bedeutet vor allem zweierlei. Es darf keine weiteren serbischen Eroberungen geben, und das Leiden der Menschen in den von den Serben belagerten Städten muss endlich aufhören. Der Kampfeinsatz von

Flugzeugen der NATO im Auftrag der vereinten Nationen ist in diesem Zusammenhang zu sehen. Der Einsatz war berechtigt, notwendig und richtig. Der Bundeskanzler und ich haben uns in den letzten beiden Tagen über die Gesamtsituation im früheren Jugoslawien und auch über diese speziellen eingriffe nochmals ausführlich mit dem Generalsekretär der vereinten Nationen unterhalten. Die rechtliche Grundlage für das Einschreiten ist unstrittig. Die Sicherheitsratsresolution 836, die von den Russen mitgetragen worden ist, sieht den Einsatz von Luftstreitkräften zur Unterstützung von UNPROFOR vor. Das serbische vordringen auf Gorazde und die schwere Beschießung der Stadt haben die Sicherheit der dort stationierten Militärbeobachter der vereinten Nationen gefährdet. Ein UNO-Soldat ist verwundet worden. Daraufhin forderte das Kommando von UNPROFOR mit Billigung durch den Sonderbeauftragten des UN Generalsekretärs Akashi bei der NATO Luftnahunterstützung an. Sie wurde am 10. April gewährt, am 11. April wiederholt. Dies entsprach dem vorher für solche Fälle festgelegten verfahren. Bereits am 10. Juni des letzten Jahres ist innerhalb der NATO auf Grund der Sicherheitsratsresolution 836 beschlossen worden, generell solche Schutzmaßnahmen durch die NATO zuzulassen. Es bedurfte deshalb nicht mehr eines ausdrücklichen Verfahrens innerhalb der NATO, und aus Zeitgründen war die Unterrichtung aller anderen beteiligten nicht mehr möglich. Es gab im UN Sicherheitsrat am 11. April eine einhellige Zustimmung zu diesem vorgehen, Ausnahme Russland. Aber auch Russland erhob keine völkerrechtlichen oder sonstigen rechtlichen Bedenken. Es monierte lediglich die fehlende Konsultation vor Durchführung der Einsätze. Aber ich sage nochmals: eine neuerliche Befassung des Sicherheitsrates vor jedem Einsatz würde den Zweck der Resolution 836 beeinträchtigen und einen wirksamen, raschen, unmittelbaren Schutz gegen solche Angriffe vor allem gegen UNPROFOR Soldaten unmöglich machen. Ich möchte noch einmal nachdrücklich darauf hinweisen, dass es sich nicht um eine der Sarajevo Drohung vergleichbare Aktion gehandelt hat, sondern um eine gezielte Aktion auf Grund eines gezielten Angriffs gegen UNPROFOR Truppen. Wir meinen, dass ein klares Signal der Entschlossenheit notwendig war. Der serbische Angriff auf eine UN Schutzzone ist eine Provokation der Staatengemeinschaft, und wir wissen alle, was die Eroberung einer weitgehend moslemischen Stadt durch die Serben für deren Bewohner bedeuten würde. Die vereinten Nationen durften es nicht zulassen, dass die von ihnen geschaffenen Schutzzonen einfach missachtet werden. UN

Generalsekretär Boutros Ghali selbst, er hat es gestern noch einmal erläutert, hat noch am 9. April die bosnischen Serben unmissverständlich vor einer Fortsetzung der Angriffe auf Gorazde gewarnt und UNPROFOR angewiesen, im Einklang mit den Resolutionen des Sicherheitsrates alle verfügbaren Mittel anzuwenden, um einen Rückzug der Serben zu erreichen. Gorazde ist nach Sarajevo ein weiteres Symbol für das Leiden der Bevölkerung in Bosnien-Herzegowina. Dort sind seit Monaten rund 65000 Menschen, meist Moslems, eingeschlossen. leider kommen auch nur ganz selten und viel zu wenig die humanitären Hilfstransporte dorthin durch. In Gorazde muss sich jetzt zeigen, ob es der Staatengemeinschaft gelingt, das, was in Sarajevo erreicht worden ist, auch auf diese Stadt auszudehnen. Leider gibt es viele Sarajevos und Gorazdes, was zu leicht vergessen wird, und wir müssen dringend versuchen, mosaikhafte an die anderen Brandherde genauso wie in Sarajevo heranzugehen. es wird leider Gottes nicht anders gehen. Auch mit Blick auf den Friedensprozess war der Einsatz richtig. Die Staatengemeinschaft kann die Konfliktparteien nur dann zu einer politischen Lösung anhalten, wenn sie im Hinblick auf ihre eigenen Beschlüsse glaubwürdig bleibt. Die serbische Seite kontrolliert an die 70 Prozent des Territoriums von Bosnien-Herzegowina. Die Staatengemeinschaft fordert, dass sich die Serben aus etwa 20 Prozent des bosnischen Territoriums zurückziehen, wozu sich die serbische Seite früher schon einmal grundsätzlich bereit erklärt hat. Rückzug ist jetzt also angesagt und nicht weiterer Vormarsch. Man kann den Serben auch in ihrem eigenen Interesse eigentlich nur raten, die Entschlossenheit der Staatengemeinschaft ernst zu nehmen und auf weitere militärische Vorstöße zu verzichten. Stattdessen sollten sie konstruktiv an den Bemühungen um eine friedliche Lösung mitwirken. Hierzu gehört vor allem, dass die serbische Seite ein qualitativ befriedigendes territoriales Angebot unterbreitet. Russland sage ich: wenn es vermeiden will, dass sich die Situation der letzten Tage wiederholt, so ist sicher das beste und wirksamste Mittel, das habe ich auch Herrn Kosyrew gesagt, hierzu eine entsprechende Einflussnahme auf die serbische Seite weiter vorzunehmen. Allerdings muss ich sagen, ich habe es vorhin schon erwähnt, dass die Russen außerordentlich konstruktiv mitarbeiten. Ihre einflussmöglichkeit auf die Serben war entscheidend für den Rückzug der Truppen in und um Sarajevo, für die Freimachung von Tuzla für UNPROFOR Truppen, jedenfalls bisher, und hoffentlich auch für weitere Friedensschritte. Wenn jetzt die serbische Seite das legitime eingreifen der vereinten Nationen zur Durchsetzung der vom Sicherheitsrat verabschiedeten Resolution zum Anlass nehmen sollte, den

Friedensprozess insgesamt in Frage zu stellen, was ich mir nicht vorstellen kann, dann allerdings wäre berechtigter Zweifel daran angebracht, dass sie jemals aufrichtig zu einem für die anderen Konfliktparteien und für die Staatengemeinschaft akzeptablen Frieden bereit war. Die Bundesregierung setzt weiter auf die Fortsetzung der in den letzten Wochen eingeleiteten Prozesse. Bei der Stabilisierung des noch schwierigen moslemisch-kroatischen Verhältnisses und vor allem bei der Implementierung einer hoffentlich bald kommenden Friedenslösung für ganz Bosnien-Herzegowina wird man hohe Erwartungen auch an uns, an die deutsche Seite, richten. Das gilt insbesondere für unsere Rolle bei der EU Verwaltung von Mostar. Ich danke Herrn Koschnick ausdrücklich für seine Bereitschaft zu seiner nicht ganz leichten Aufgabe, die er als EU Administrator übernommen hat. Ich kann ihm nur sagen, er weiß das aus verschiedenen Gesprächen, die wir geführt haben, dass er sich unser aller Solidarität und Unterstützung sicher sein kann. Ich habe selten eine so positiv aufgenommene personelle Maßnahme innerhalb der europäischen Union erlebt wie in Griechenland, als wir Herrn Koschnick gebeten haben, diese Aufgabe zu übernehmen. Viel Glück!

Auch bei der Öffnung des Flughafens von Tuzla und der Hilfe für den Wiederaufbau der von Krieg betroffenen Gebiete wird man auf uns zählen, gerade weil wir uns an den militärischen Elementen der Befriedung nicht beteiligen können. Unser Engagement im humanitären Bereich, in dem wir sehr viel getan haben, muss aufrechterhalten bleiben. Ich danke nach wie vor auch von hier aus der deutschen Bevölkerung, die über 400000 Flüchtlinge aus dem früheren Jugoslawien aufgenommen hat, ich wiederhole stolz: mehr als doppelt so viele wie alle anderen europäischen Länder zusammen. Das ist eine erstaunliche Leistung. Bei den Gesprächen in Washington ist das in ganz besonderer Weise gewürdigt worden, insbesondere auch von der moslemischen und der kroatischen Seite, und es ist uns nachdrücklich dafür gedankt worden, wie auch für unser sonstiges humanitäres Engagement, mit dem wir, was den finanziellen Beitrag anbelangt, man sollte das nicht so einfach wegdrücken oder vergessen, an zweiter Stelle der Hilfsleistungen überhaupt stehen.

Ich habe es hier schon einmal gesagt: da brauchen wir unser Licht nicht unter den Scheffel zu stellen. Aber die Weltgemeinschaft darf im Hinblick auf die nach wie vor schreckliche Situation im früheren Jugoslawien nicht müde und nicht desinteressiert

werden. Das ist mit die größte Gefahr, die wir im Augenblick vor allem im Hinblick auf die humanitären Leistungen haben. Ich sage es noch einmal: wir dürfen im Hinblick auf diese schreckliche Situation nicht müde, nicht lahm und nicht desinteressiert werden. Die Unterstützung, die der Deutsche Bundestag heute der Jugoslawienpolitik der Bundesregierung sicherlich geben wird, sollte auch als ein Signal in diesem Sinne verstanden werden.

2.2. Erklärung der Bundesregierung - Deutsche Beteiligung an den militärischen Maßnahmen zur Absicherung des Friedensvertrages für Bosnien-Herzegowina, abgegeben von Bundeskanzler Dr. Kohl vor dem Deutschen Bundestag

Bulletin 103-95

11. Dezember 1995

Bundeskanzler Dr. Helmut Kohl gab in der 76. Sitzung des Deutschen Bundestages am 6. Dezember 1995 zum Thema "Deutsche Beteiligung an den militärischen Maßnahmen zur Absicherung des Friedensvertrages für Bosnien-Herzegowina" folgende Erklärung der Bundesregierung ab:

Frau Präsidentin, meine sehr verehrten Damen und Herren,

Wir sind heute im Deutschen Bundestag zusammengekommen, um über den deutschen Beitrag zur Absicherung des Friedensvertrages für Bosnien-Herzegowina zu entscheiden. Wir alle spüren, dass dies ein besonderer Tag, dass dies eine besondere Stunde ist. Es ist eine Entscheidung, die einen Einschnitt im Leben unseres Volkes bedeutet. Es ist eine Entscheidung, die weit in die Zukunft hineinreicht. Wir sollten diese Debatte dementsprechend mit dem gebotenen Ernst führen. Die Soldaten, die jetzt im früheren Jugoslawien ihren Friedensdienst tun sollen, und auch ihre Angehörigen erwarten dies zu Recht von uns. Meine Damen und Herren, Ihnen liegt der Beschluss der Bundesregierung zum Einsatz bewaffneter Streitkräfte in Bosnien-Herzegowina vor. Die Bundesregierung hat diesen Beschluss im vollen Bewusstsein der großen Verantwortung, die damit verbunden ist, getroffen. Die Aufgabe unserer Bundeswehr hat sich nach dem Ende des Ost-West-Konfliktes grundlegend verändert. Die Erwartungen der Völkergemeinschaft an das wiedervereinte Deutschland sind andere als die, die an die alte Bundesrepublik gerichtet worden waren. Dazu gehört, dass wir Deutsche – gemeinsam mit unseren Partnern und Verbündeten - unseren Beitrag für die Sicherung des Friedens in Europa leisten.

Wir haben uns diese Entscheidung nicht leicht gemacht. In vielen Familien, auch in unseren eigenen, ist die Erinnerung an die schlimmen, bitteren Erfahrungen des Zweiten Weltkrieges noch lebendig. Doch einer Friedensmission mitten in Europa,

die alle unsere Freunde und Partner von uns erwarten, dürfen wir uns nicht verweigern. Wir sind uns bewusst, was dieser Einsatz von unseren Soldaten fordern kann. Wer sich nach vier Jahren eines schrecklichen Krieges an der militärischen Absicherung des Weges zum Frieden beteiligt, setzt sich auch Gefahren für Leib und Leben aus. Der Krieg im ehemaligen Jugoslawien hat auf dem europäischen Kontinent ein Ausmaß an Leid entstehen lassen, das viele von uns nach den schrecklichen Erfahrungen des Zweiten Weltkrieges nicht mehr für möglich gehalten hätten. Über 250000 Tote, 2 Millionen Flüchtlinge, Vertriebene, Tausende von vergewaltigten Frauen, Hunderttausende von Verletzten, Zerstörung und Elend in einem unvorstellbaren Maß - all das dürfen wir nicht vergessen, wenn es jetzt darum geht, den Frieden absichern zu helfen. Es ist ein Gebot der Gerechtigkeit, dass jene vor Gericht gestellt und bestraft werden, die in den vergangenen Jahren solche abscheulichen Verbrechen begangen haben. Mit der Vereinbarung von Dayton ist die Voraussetzung dafür geschaffen worden, dass die Menschen in Bosnien endlich eine realistische Chance auf Frieden haben. Nach viereinhalb Jahren des Leidens kann die Bevölkerung im ehemaligen Jugoslawien endlich wieder mit größerer Hoffnung einem neuen Jahr entgensehen. Wir haben allen Anlass, uns hierüber zu freuen und diejenigen zu danken, die zum Gelingen der schwierigen Verhandlungen von Dayton beigetragen haben. Allen voran gilt unser Respekt, unser Dank und unsere Anerkennung Präsident Clinton und der amerikanischen Administration. Ohne den Einsatz unserer amerikanischen Partner und Freunde wäre es nicht zu diesem Erfolg gekommen. Ich habe dies auch Präsident Clinton im Namen unseres Volkes am vergangenen Wochenende bei unserem gemeinsamen Besuch bei amerikanischen Truppen in Baumholder nochmals bekräftigt. Unser Dank gilt gleichermaßen den Angehörigen der Kontaktgruppe. Wir haben auch viel Grund, den deutschen Vertretern - ich nenne hier den Bundesaußenminister und seine Mitarbeiter - für ihren Einsatz zu danken. Sie haben - das stelle ich auch mit großer Freude noch einmal öffentlich fest - auch nach dem Zeugnis vieler Teilnehmer aus anderen Ländern ganz entscheidend zum Erfolg beigetragen. Meine Damen und Herren, Dank gebührt schließlich all denjenigen, die durch Kompromisswillen und Bereitschaft zum Ausgleich den Weg der Verständigung eingeschlagen haben. Auf sie wird es jetzt in den kommenden Wochen und Monaten in entscheidender Weise ankommen. Es muss gelingen, dass aus dem beschlossenen Frieden auch ein gelebter Friede wird. Seit über vier Jahren, meine Damen und Herren, findet dieser Konflikt unmittelbar

vor unserer Haustür statt. Viele von uns kennen Land und Leute im früheren Jugoslawien. Viele Deutsche haben in den letzten Jahrzehnten durch Besuche persönliche, auch familiäre Bindungen begründet. Dazu haben auch die rund 700000 Jugoslawen beigetragen, die in unserem Lande leben, mit uns arbeiten und die seinerzeit mit einem jugoslawischen Pass hierhergekommen sind. Viele Bürger unseres Landes haben in den letzten Jahren durch persönliche Hilfe versucht, die Not der Menschen im Kriegsgebiet zu lindern. Viel wurde getan, um das Schicksal der über 400000 Bürgerkriegsflüchtlinge, die bei uns Aufnahme gefunden haben, erträglicher zu machen. Die Bundesregierung hat von Anfang an gemeinsam mit ihren Partnern in der Europäischen Union beharrlich auf eine politische Lösung des Konflikts hingearbeitet. Sie hat in erheblichem Umfang humanitäre Hilfe geleistet. Sie hat darüber hinaus schon bisher den Vereinten Nationen in diesem Konflikt wichtige Hilfe gewährt. Ich nenne zum Beispiel die Hilfsflüge von Transall-Maschinen der Bundeswehr nach Sarajevo oder die Teilnahme der Bundesmarine an der Überwachung des Waffenembargos. All dies, meine Damen und Herren, ist in der Erkenntnis geschehen, dass der Friede in Europa immer unser Friede, unser gemeinsames Interesse ist. Jetzt nicht zu helfen würde für uns alle in Europa letztlich größere Gefahren mit sich bringen, als wenn wir nun gemeinsam helfen. Aus der Erfahrung dieses Jahrhunderts wissen wir Deutsche: Um den Frieden auf unserem Kontinent kann es auf Dauer nicht gut bestellt sein, wenn in einem Teil Europas Friede herrscht, während in einem anderen Teil ein blutiger Konflikt ausgetragen wird. Daher sind die Vereinigten Staaten von Amerika jetzt bereit, gemeinsam mit Großbritannien, Frankreich und anderen Verbündeten Soldaten zur Absicherung des Friedens in das ehemalige Jugoslawien zu entsenden. Auch das gilt es zu bedenken, wenn wir heute über die Entsendung von 4000 deutschen Soldaten zur Unterstützung der NATO-Friedenstruppe entscheiden. Lassen Sie mich an dieser Stelle auch einige Worte an unsere Soldaten richten. Wer als Soldat durch Gelöbnis und Eid bekundet, unserer Bundesrepublik Deutschland treu zu dienen, hat Anspruch auf die Unterstützung des ganzen Volkes. Wer bereit ist, Gefahren für seine Gesundheit und sein Leben in Kauf zu nehmen, um dem Frieden eine Chance zu geben, der steht nicht allein, der darf nicht allein stehen. Unsere Soldaten sollen wissen, dass die große, große Mehrheit unseres Volkes hinter ihnen steht.

Unsere Soldaten sollen wissen, dass sie ihre verantwortungsvolle und nicht ungefährliche Aufgabe für eine wichtige, für eine gute Sache, für den Frieden erfüllen. Ich bitte unsere Mitbürgerinnen und Mitbürger, die Familien unserer Soldaten wo immer nötig zu unterstützen, wenn Väter, Söhne oder Familienangehörige im ehemaligen Jugoslawien im Einsatz sind. Diese Bitte gilt selbstverständlich auch für die Familien unserer britischen und amerikanischen verbündeten Soldaten, die hier bei uns in Deutschland leben. Die Friedenstruppe kann den Frieden gewiss nicht allein verwirklichen. Der entscheidende Beitrag muss von allen Konfliktparteien kommen. Aber die Friedenstruppe kann dazu beitragen, dass die Umsetzung des Abkommens von Dayton eine Chance auf Verwirklichung erhält. Bei diesem Einsatz für den Frieden, an dem sich schon unter Führung der NATO die USA, europäische Staaten, Russland und Staaten der islamischen Welt beteiligen, dürfen wir Deutsche nicht abseits stehen. Deutschland hat sich in den zurückliegenden Jahrzehnten stets auf die Solidarität seiner Verbündeten verlassen können. Heute sind wir aufgerufen, in einem veränderten politischen Umfeld nach dem Ende des Kalten Krieges in Europa Solidarität zur Erhaltung des Friedens zu beweisen. Hier beiseite zu stehen hieße, den Menschen im ehemaligen Jugoslawien ihre Chance zum Frieden zu verweigern. Durch die Einbeziehung Russlands in den Friedensprozess entsteht auch - wir freuen uns darüber - eine Chance für eine neue Qualität der Beziehungen zwischen Russland und der NATO. Dieses Zusammenwirken westlicher Staaten mit Russland stellt ebenfalls eine gewaltige historische Veränderung dar. Wer hätte noch vor wenigen Jahren gedacht, dass die NATO und Russland in einem solchen Rahmen zusammenarbeiten, um im ehemaligen Jugoslawien den Frieden abzusichern und die Voraussetzung für den Wiederaufbau zu schaffen? Ich empfinde es als eine großartige Erfahrung, dass damit alte Feindbilder überwunden werden. Die Partnerschaft zwischen der NATO und Russland nimmt auf diese Weise konkrete Gestalt an. Dies kann und wird uns bei der künftigen Ausgestaltung der europäischen Sicherheit einen wesentlichen Schritt voranbringen.

Frau Präsidentin, meine Damen und Herren, die Vereinbarung von Dayton bedeutet eine große Chance zum Frieden. Aber - das muss man bedenken - sie ist noch nicht der Friede selbst. Neben der militärischen Absicherung geht es jetzt darum, in einer gemeinsamen Anstrengung der internationalen Gemeinschaft die Voraussetzung für

den Wiederaufbau und die Rückkehr von Hunderttausenden von Flüchtlingen zu schaffen. Die Bundesrepublik Deutschland wird sich neben ihrem militärischen Beitrag im Rahmen der multinationalen Friedenstruppe bei der Hilfe zum Wiederaufbau und der Rückkehr der Flüchtlinge im Rahmen ihrer Möglichkeiten beteiligen. Das ist für mich die selbstverständliche Pflicht eines Volkes nach den Erfahrungen von zwei Weltkriegen, vor allem nach dem Zusammenbruch am Ende des Zweiten Weltkrieges und nach der großartigen Erfahrung der Hilfe durch andere, die uns beim Wiederaufbau geholfen haben. Aber - so füge ich hinzu - das alles, was wir leisten wollen, ist nur möglich, wenn auch andere sich beteiligen, wenn wir zu einer fairen Lastenteilung unter den Europäern und anderen Beteiligten kommen. Ich sage das ohne Wenn und Aber für alle Beteiligten. Ich denke an die islamische Welt, ich denke aber auch an die Vereinigten Staaten von Amerika.

Frau Präsidentin, meine Damen und Herren, gemeinsam mit unseren Partnern verfolgen wir im Wesentlichen vier große Ziele mit dem Einsatz der internationalen Friedenstruppe:

Erstens:

Wir müssen die kriegführenden Parteien voneinander trennen. Es muss versucht werden, das Wiederaufflammen militärischer Konflikte zuverlässig zu verhindern. Wichtig ist, schnell eine Lösung für die militärische Überwachung des in Dayton geschlossenen Abkommens zwischen Serbien und Kroatien zur Zukunft von Ostslawonien zu finden. Sonst würde der Friedensprozess in Bosnien durch einen erneuten Konflikt zwischen Kroatien und Serbien aufs höchste gefährdet.

Zweitens:

Der so gesicherte Frieden wird die Grundlage dafür, dass die Menschen- und Minderheitenrechte wieder respektiert und Teil der dort herrschenden Rechtsordnung werden. Unser ganz besonderes Anliegen ist dabei die Rückkehr von Flüchtlingen, wie sie im Dayton-Abkommen vorgesehen ist. Ich sage noch einmal: Das ist für uns eine wichtige Aufgabe; es ist eine wichtige Aufgabe für die Europäer insgesamt. Wir dürfen nicht vergessen, dass die Achtung der Menschen- und Minderheitenrechte vor allem im Kosovo weiterhin eine zentrale Forderung an die Adresse Belgrads bleibt. Ein umfassender, ein gerechter Friede im ehemaligen Jugoslawien ist ohne eine gerechte Lösung im Kosovo auf Dauer nicht möglich.

Drittens:

Die Anwesenheit der internationalen Friedenstruppe schafft ferner die Voraussetzungen für weiter notwendige humanitäre Hilfe und den Beginn des Wiederaufbaus. Der Friede kann nicht sicher werden, wenn die Menschen keine Nahrung, keine Wohnung und keine wirtschaftliche Zukunft haben.

Viertens:

Die internationale Friedenstruppe soll nicht nur Frieden und Stabilität in Bosnien, sondern darüber hinaus für die ganze Region garantieren. Die Gefahr, dass der bosnische Konflikt mit seinen ethnischen und religiösen Wurzeln auf die angrenzenden Länder übergreifen kann, wird nur dann abgewendet, wenn dieses Ziel erreicht wird. Stabilität im ehemaligen Jugoslawien ist mit den vorhandenen riesigen Waffenarsenalen nicht denkbar. Deshalb haben wir, die Bundesrepublik Deutschland, uns besonders für ein umfassendes System vertrauensbildender Maßnahmen und für Rüstungskontrolle in diesem Raum eingesetzt.

Frau Präsidentin, meine Damen und Herren, in über vier Jahren Krieg im ehemaligen Jugoslawien ging vieles unwiederbringlich verloren - Menschenleben, Kulturgüter, für viele auch die Heimat. Es ist die wichtigste Lehre aus dem Krieg im ehemaligen Jugoslawien, dass wir dem Grundsatz eines wirksamen Minderheitenschutzes überall in Europa Anerkennung und Achtung verschaffen. Es muss jetzt gemeinsame Pflicht sein, das Abkommen von Dayton durchzusetzen; denn eine Fortdauer des Krieges würde neue Zerstörung schaffen, neues Leid und neues Elend hervorbringen. Hier liegt nicht zuletzt auch der Auftrag für die Soldaten unserer Bundeswehr: gemeinsam mit unseren Verbündeten den Menschen im früheren Jugoslawien und den vielen Hoffenden in Europa den Glauben an eine bessere Zukunft zu geben, den Glauben an eine fassbare Chance des Friedens, den wir uns gemeinsam wünschen.

3. Μεταφραστικός Σχολιασμός

3.1. Εισαγωγή

Στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας με τίτλο *«Διαγγέλματα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Γερμανίας: Η κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία και η Συμφωνία του Ντέιτον για τη λήξη του πολέμου στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη»*, η μεταφραστική διαδικασία που ακολούθησε έγινε βάσει της θεωρίας του λειτουργισμού της Christiane Nord. Τα κείμενα-πηγή αποτελούν διαγγέλματα της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Γερμανίας στη γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή, με θέματα την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία, από τον Ομοσπονδιακό Υπουργό Εξωτερικών Κλάους Κίνκελ το έτος 1994 και την συμμετοχή της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση για την επικύρωση της ειρηνευτικής συμφωνίας για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, από τον Καγκελάριο Δρ. Κολ το έτος 1995. Τα δύο κείμενα πραγματεύονται το δυσάρεστο πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία που διαδραματίστηκε κατά τα έτη 1991-1995 και έπληξε ολόκληρο τον κόσμο. Συγκεκριμένα πραγματεύονται τον πόλεμο στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον, με την οποία έληξε επίσημα ο πόλεμος στη χώρα. Οι δύο πολιτικοί κάνουν αναφορές σε γεγονότα που στιγματίσαν το βοσνιακό λαό σε ανεπανόρθωτο επίπεδο και που θα μείνουν χαραγμένα ως ένα σκοτεινό κεφάλαιο στην ιστορία της χώρας. Οι πληγές και οι καταστροφές που επέφερε αυτός ο πόλεμος στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη γίνονται αισθητές ακόμη και σήμερα και δυστυχώς δεν θα διαγραφούν ποτέ από τη μνήμη του βοσνιακού λαού.

3.2. Ανάλυση κειμένων-πηγή

Το πρώτο κείμενο-πηγή (1994) πραγματεύεται την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία με αναφορές και σε αυτά τα δύο γεγονότα. Το κείμενο αφετηρίας έχει, όπως προαναφέρθηκε, ως κύριο θέμα την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία και συγκεκριμένα αναφέρονται τα πρώτα βήματα ανάκαμψης της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης με τη συμφωνία του Ντέιτον. Στην αρχή εκφράζονται τα θετικά συμβάντα όπως, η σχετική εξομάλυνση της ζωής των βόσνιων μετά από την ελευθέρωση του Σαράγεβο, η ανάκαμψη των σχέσεων μεταξύ Κροατίας-Σερβίας και γενικότερα τονίζεται το θετικό momentum και οι ελπίδες για ειρήνη που προέκυψαν

μέσω αυτού. Λόγος γίνεται και για βήματα που ήταν απαραίτητα για να αποκατασταθεί μια ομαλή, όσο γινόταν, καθημερινότητα για τον λαό της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Το διάγγελμα συνεχίζει με αυστηρό ύφος εκ μέρους του Κ. Κίνκελ, καθώς γίνεται λόγος για τις σερβικές επιθέσεις στο Γκόραζντε και σε μια ζώνη προστασίας των Ηνωμένων Εθνών.

Το δεύτερο κείμενο-πηγή (1995) μας μεταφέρει πλέον στη διαδικασία συμμετοχής της Γερμανίας στη στρατιωτική δράση επικύρωσης της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Στο διάγγελμα του προς τον γερμανικό λαό ο Χέλμουτ Κολ πραγματεύεται αρχικά την απόφαση περί επικύρωσης της ειρηνευτικής συμφωνίας του Ντέιτον και προβαίνει σε παρομοίωση της κατάστασης στην πρώην Γιουγκοσλαβία και συγκεκριμένα στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη με εκείνη της Γερμανίας και τις σκληρές εμπειρίες που είναι παρούσες ακόμη και σήμερα στις αναμνήσεις των ανθρώπων. Μένοντας πιστός, όπως πάντα, στον τρόπο έκφρασης του, ο Κολ μιλάει με σκληρό, ανοιχτό και άκρως ειλικρινή τρόπο για τα γεγονότα που συνέβησαν με ακριβή νούμερα για παράδειγμα, αναφέρει στο λόγο του για τους πάνω από 250.000 νεκρούς, για τους 2 εκατομμύρια πρόσφυγες, για τις χιλιάδες βιασμένες γυναίκες, εκατοντάδες χιλιάδες τραυματισμένους κτλ. Οι πολλαπλές παρομοιάσεις της κατάστασης στη Βοσνία με εκείνη στη Γερμανία, μας δείχνει την επιρροή που πραγματικά είχε αυτός ο πόλεμος σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς τονίζεται πως εκ εμπειρίας έχει φανεί ότι η ειρήνη πρέπει να είναι συλλογική και όχι να επικρατεί μόνο σε συγκεκριμένες χώρες, ηπείρους αφού αυτό μπορεί μόνο να διαταράξει ολόκληρη την ισορροπία παγκοσμίως.

Είναι σημαντικό να γίνει μια σύντομη βιογραφική αναφορά πάνω στις δύο κεντρικές προσωπικότητες των κειμένων-πηγή, οι εκφωνητές των διαγγελλμάτων, οι πολιτικοί Κλάους Κίνκελ και Χέλμουτ Κολ. Ξεκινώντας με τον εκφωνητή του πρώτου διαγγέλματος, ο Κλάους Κίνκελ, ο οποίος ξεκίνησε την καριέρα του στην πολιτική σκηνή το 1968 όταν διορίστηκε στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εσωτερικών. Από το 1970 έως και το 1974 ο Κλάους Κίνκελ υπήρξε προσωπικός σύμβουλος του ομοσπονδιακού υπουργού Χανς-Ντίτριχ Γκένσερ. Μετά τις Ομοσπονδιακές Εκλογές του 1990 ο Κ. Κίνκελ διορίστηκε ως Ομοσπονδιακός Υπουργός Δικαιοσύνης στο Υπουργικό Συμβούλιο του καγκελάριου Χέλμουτ Κολ, τον Ιανουάριο του 1991. Μετά την παραίτηση του Χανς-Ντίτριχ Γκένσερ από το αξίωμα του ως Υπουργός Εξωτερικών, το αξίωμα ανέλαβε ο Κ. Κίνκελ τον Μάιο του 1992. Παρά τα υψηλά

του αξιώματα, ο Κίνκελ παρέμεινε ανένταχτος στα πρώτα χρόνια, αφού μόλις το 1991 μετά το διορισμό του ως Ομοσπονδιακός Υπουργός έγινε μέλος του κόμματος FDP, Freie Demokratische Partei (= Ελεύθερο Δημοκρατικό Κόμμα), του οποίου κόμματος υπήρξε πρόεδρος κατά τη διάρκεια των ετών 1993 έως 1995.

Ο Χέλμουτ Κολ είναι ένας από τους σπουδαιότερους πολιτικούς που πέρασε από την πολιτική σκηνή της Γερμανίας και το στίγμα που άφησε σε αυτήν είναι αναμφίβολα αισθητό ακόμη και σήμερα. Γεννημένος στις 3 Απριλίου 1930 στο Λουντβιγκσχάφεν ο Χ. Κολ υπηρέτησε ως Καγκελάριος της Γερμανίας από το 1982 έως το 1990 και του επανενωμένου γερμανικού κράτους από το 1990 έως το 1998, καταγράφοντας έτσι την μεγαλύτερη θητεία, με 16 χρόνια στο αξίωμα του Καγκελάριου.

Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο που συναντάται και στους δύο πολιτικούς και παρουσιάζει τεράστια ομοιότητα είναι ο τρόπος του λέγειν και των δύο. Όπως προαναφέρθηκε και ο Κίνκελ και ο Κολ ήταν δύο προσωπικότητες που έκαναν αισθητή την παρουσία τους στην πολιτική σκηνή. Ο Κίνκελ όπως και ο Κολ διακρίνονται για τον ευθύ τρόπο τους, δεν προσποιούνταν και πάντα εξέφραζαν τη γνώμη τους όπως ακριβώς αυτοί πίστευαν. Ο ίδιος, ο Κλάους Κίνκελ έχει αναφέρει, πως παρά το γεγονός ότι υπήρξε μαθητευόμενος και στενά συνδεδεμένος με τον Γκένσερ, ήταν πάντα πολύ λιγότερο διπλωμάτης απ' ότι εκείνος, σημειώνοντας ότι ήταν πολύ πιο απότομος και σκληρός. Κύρια χαρακτηριστικά του λόγου του ήταν ότι ποτέ δεν έχανε χρόνο και δεν αναλωνόταν σε άσκοπα λόγια και συζητήσεις αλλά πάντα έλεγε τη γνώμη του και ήταν απολύτως σαφής σε αυτά που ήθελε να πει, πολλές φορές ίσως και με πιο δυνατή φωνή και με θυμωμένο ύφος, κάτι που παρατηρείται και στο πρώτο ΚΠ.

Όπως και ο Κ. Κίνκελ έτσι και ο Χ. Κολ ήταν πολιτικός που δεν έκρυβε την γνώμη του και την εξέφραζε με ευθύ και σκληρό τρόπο. Γι' αυτό και συνέβαλε σημαντικά στην εξέλιξη της γερμανικής γλώσσας και άφησε το στίγμα του στη καθημερινή χρήση της γλώσσας. Μιλούσε πάντα με μεγάλη πειστικότητα και συγκέντρωνε στο πρόσωπο του και στην προσωπικότητα του ως καγκελάριος τα σημαντικότερα γνωρίσματα που θα έπρεπε να χαρακτηρίζουν κάθε πολιτικό, την αυθεντικότητα, την ειλικρίνεια χωρίς υποκρισία, την πιστότητα στο λόγο του και το περί δικαίου αίσθημα.

3.2.1. Είδος κειμένων

Το είδος των κειμένων-πηγή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά που πρέπει να διευκρινιστεί πριν την έναρξη της μεταφραστικής διαδικασίας. Τα δύο κείμενα αποτελούν πολιτικό λόγο με αντίστοιχη θεματολογία και ειδικό λεξιλόγιο.

3.2.2. Λειτουργίες κειμένων

Πολύ σημαντικό στοιχείο της μεταφραστικής διαδικασίας είναι η διασαφήνιση της κειμενικής λειτουργίας των κειμένων-πηγή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι κειμενικές λειτουργίες των κειμένων-πηγή, βάσει των λειτουργικών μοντέλων όπως τις διακρίνει η Nord, είναι αναφορική και συγκεκριμένα πληροφοριακή, όπως και κλητική. Η αναφορική λειτουργία αναφέρεται σε γεγονότα του πραγματικού κόσμου και στη περίπτωση που είναι πληροφοριακή, έχει ως στόχο την πληροφόρηση του αναγνώστη για τα γεγονότα της κατάστασης στην οποία αναφέρεται. Τα κείμενα-πηγή κάνουν λόγο για τον πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία και την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον επομένως, παρέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες στους αναγνώστες για την κατάσταση των γεγονότων αυτών. Η κλητική κειμενική λειτουργία στη μετάφραση επικαλείται την ευαισθησία των δεκτών και τους παροτρύνει να δράσουν και συνήθως εκφράζεται με τη χρήση προστακτικής ή με τη χρήση ρητορικών ερωτήσεων (Nord, 2014). Παραδείγματα κλητικής χρήσης της γλώσσας αποτελούν τα παρακάτω:

- *“Ich bitte unsere Mitbürgerinnen und Mitbürger, die Familien unserer Soldaten wo immer nötig zu unterstützen”*
- *“Es muss jetzt alles getan werden, um das eingetretene positive Momentum zu erhalten. Es muss vor allem alles getan werden, dass die keimenden Hoffnungen nicht enttäuscht werden.”*

3.2.3. Σκοπός ΚΠ

Σύμφωνα με τις λειτουργικές θεωρίες, σκοπός της μετάφρασης των κειμένων-πηγή είναι η ανάδειξη της πολιτισμικής διάστασης του μεταφράζειν και η δημιουργία κειμένων-στόχος, που δεν θα αποτελούν την πιστή μετάφραση των κειμένων-πηγή. Απώτερος στόχος ήταν η δημιουργία κειμένων απολύτως κατανοητών από το ελληνικό κοινό, στο οποίο απευθύνεται, τα οποία θα μεταφέρουν τις πληροφορίες, το

περιεχόμενο, καθώς και την ένταση και τον τρόπο ερμηνείας αυτών των πληροφοριών, των κειμένων-πηγή με σαφές τρόπο χωρίς παρερμηνεύσεις.

Ως πολιτικός λόγος υπάρχει το επίσημο ύφος και στο λόγο του Κίνκελ όπως και στο λόγο του Χέλμουτ Κολ, με σημεία του κειμένου όπου ο λόγος τους είναι αρκετά ενθαρρυντικός και εμψυχωτικός, ειδικά όταν αναφέρονται στις διαπραγματεύσεις για μια πολιτική λύση, στην συμμετοχή της Κοινωνίας των Εθνών και της Ευρώπης στην προσπάθεια αποκατάστασης της ειρήνης στην Βοσνία, παροτρύνοντας με αυτόν τον τρόπο τον βοσνιακό λαό να ελπίζει σε ένα μέλλον χωρίς πόνο και βάσανα, σε μια ειρηνική και ομαλή καθημερινότητα.

Τα δύο ΚΠ χαρακτηρίζονται από αρκετά περίπλοκη και σύνθετη σύνταξη όπως και από πολιτιστικά στοιχεία και χαρακτηριστικά της γερμανικής πραγματικότητας που δεν ανταποκρίνονται στην αντίστοιχη ελληνική. Ωστόσο, κύριος στόχος κατά τη μετάφραση τους ήταν να διατηρηθεί όσο περισσότερο από το ύφος των κειμένων, καθιστώντας το όμως προσιτό και προς το ελληνικό κοινό.

3.3. Πακέτο μεταφραστικών οδηγιών

Έπειτα από την ανάλυση των ΚΠ είναι αναγκαίο να τονιστεί το πακέτο των μεταφραστικών οδηγιών που θα ορίσει τον τρόπο απόδοσης των ΚΣ. Οι λειτουργίες κειμένου των ΚΠ συμπίπτουν με εκείνες των ΚΣ καθώς σκοπός των κειμένων είναι να ενημερώσει για μια κατάσταση παγκοσμίου βεληνεκούς. Κύριο στοιχείο στο λόγο του είναι η επιθυμία και η απαίτηση για απονομή της δικαιοσύνης και η υπενθύμιση πως δεν επιτρέπεται να ξεχαστούν όλα τα συμβάντα και να παραμεληθούν παρά την επικύρωση της συμφωνίας. Είναι φανερό και στα δύο κείμενα-πηγή η εμψυχωτική φύση που αποπνέουν και οι δύο πολιτικοί όσο αφορά την ρεαλιστική ευκαιρία και ελπίδα για μια ομαλή πραγματικότητα για τον βοσνιακό λαό, που μεταφέρεται άμεσα και στον αναγνώστη, ακροατή.

Αυτό που επιχειρείται να επιτευχθεί μέσω της μετάφρασης των ΚΠ είναι η δημιουργία ΚΣ που θα μπορούν να σταθούν ως “πρωτότυπα κείμενα” με το κατάλληλο ύφος. Δεδομένου, ότι πρόκειται για δύο διαφορετικούς λαούς και πολιτισμούς υπάρχουν πολλά στοιχεία της γερμανικής πραγματικότητας στο λόγο

των δύο πολιτικών που επιχειρήθηκαν να μεταφερθούν στον ελληνικό πολιτισμό, χρησιμοποιώντας την πληροφοριακή λειτουργία.

Καθώς πρόκειται για πολιτικό λόγο, που χαρακτηρίζεται από σοβαρό και επίσημο ύφος, αυτό παρέμεινε το ίδιο και τα ΚΣ.

3.4. Μεταφραστικά προβλήματα και επίλυση

Η μεταφραστική προσέγγιση των κειμένων-πηγή βρέθηκε αντιμέτωπη με πολλά σημεία τα οποία αποτέλεσαν μεταφραστικά προβλήματα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι πρόκειται για δύο εντελώς διαφορετικές γλώσσες, με διαφορετικό υπόβαθρο και διαφορετικούς πολιτισμούς που ερμηνεύουν ορισμένες φράσεις, λέξεις με τρόπο που πολλές φορές δεν ταυτίζεται με αυτόν κάποιας άλλης γλώσσας. Στα δύο κείμενα συναντήθηκαν τέτοια προβλήματα τα οποία αντιμετωπίστηκαν και δόθηκαν λύσεις βάσει του λειτουργισμού, κατά τον οποίο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα λειτουργικό κείμενο που θα διατηρεί μια σχέση με το κείμενο-πηγή. Κατά τη διαδικασία μετάφρασης τέθηκε αυτό ως κύριος σκοπός, δηλαδή να δημιουργηθούν κείμενα που δεν θα αποτελούν πιστή και κατά λέξη μετάφραση των κειμένων-πηγή αλλά που θα στοχεύουν στην ανάλυση του επικοινωνιακού στόχου και της λειτουργίας που έχει ένα μετάφρασμα. Δεδομένου ότι πρόκειται για πολιτικό λόγο διατηρήθηκε αυστηρό ύφος κατά τη μεταφραστική διαδικασία. Πολύ σημαντικό κατά τη δημιουργία των κειμένων-στόχος ήταν να διατηρηθεί το ίδιο ύφος και ο λόγος των δύο πολιτικών χωρίς να αλλοιωθεί, με σκοπό να μεταφερθούν τα ίδια συναισθήματα και η ίδια ένταση και στο κοινό-στόχος.

Τα μεταφραστικά προβλήματα έχουν κατηγοριοποιηθεί από την Nord σε *πραγματολογικά, πολιτισμικά, γλωσσικά και ιδιάζοντα προβλήματα* (Nord, 2014:145).

3.4.1. Πραγματολογικά προβλήματα

Τα πραγματολογικά προβλήματα αποτελούν προβλήματα που προκύπτουν από τις διαφορές των περιστάσεων μεταξύ των δύο κειμένων και είναι από τα σημαντικότερα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει ένας μεταφραστής (Nord, 2014:148). Όπως έχει προαναφερθεί τα ΚΠ έχουν αυστηρό ύφος και χρησιμοποιείται επίσημη γλώσσα από τους πολιτικούς που ανταποκρίνεται στο εξίσου επίσημο πολιτικό χαρακτήρα των κειμένων.

Το πρώτο πρόβλημα, το οποίο αφορά και τα δύο κείμενα, είναι η μεταγραφή ή όχι των ονομάτων πολιτικών και των ονομάτων πόλεων στα ελληνικά. Προτιμήθηκε να γίνει μεταγραφή, καθώς πρόκειται για έναν πόλεμο που πήρε τεράστιες διαστάσεις και απασχόλησε ολόκληρο τον κόσμο, επομένως τα ονόματα και πολιτικών και των πόλεων είναι γνωστά και οι μεταγραφές τους είναι διαδεδομένες και παγιωμένες. Λόγω αυτού θεωρήθηκε σωστό να μεταγραφούν, ώστε να διευκολύνουν και το ελληνικό κοινό κατά την ανάγνωση.

3.4.2. Πολιτισμικά προβλήματα

Τα πολιτισμικά προβλήματα προκύπτουν από τις διαφορές στις νόρμες και συμβάσεις στην λεκτική και μη λεκτική συμπεριφορά των δύο πολιτισμών (Nord, 2014:149).

Στα ΚΠ γίνονται αναφορές σε γεγονότα που αφορούν τον γερμανικό πολιτισμό και δεν ανταποκρίνονται στην ελληνική πραγματικότητα και στον πολιτισμό της. Επομένως, επιχειρήθηκε να μεταφραστούν με τρόπο που θα γίνονται κατανοητά τα συγκεκριμένα γεγονότα από το ελληνικό κοινό. Τέτοιο παράδειγμα αποτελεί το παρακάτω από το ΚΠ1:

“Aber sie werden verstehen, [...] dass alle deutschen aus Ruanda gut herausgekommen sind, [...] Ich habe der belgischen Regierung, namentlich dem belgischen Außenminister, gestern dafür sehr, sehr herzlich gedankt.”

Σε αυτό το σημείο γίνεται αναφορά στη γενοκτονία της Ρουάντα και συγκεκριμένα αναφέρεται στη διάσωση γερμανών εργαζομένων της Deutsche Welle από βέλγους αλεξιπτωτιστές. Συνεχίζει με έναν πολύ σύντομο ευχαριστήριο λόγο προς τη βελγική κυβέρνηση. Στη μετάφραση αυτό το γεγονός μεταφράστηκε με τρόπο ώστε να γίνει αντιληπτή η σπουδαία πράξη προς τους γερμανούς και τη σημασία που είχε για τον γερμανικό λαό.

3.4.3. Γλωσσικά προβλήματα

Τα γλωσσικά προβλήματα προκύπτουν από τις δομικές διαφορές στο λεξιλόγιο, τη σύνταξη και στα υπερτεμαχικά στοιχεία των γλωσσών του ΚΠ και ΚΣ (Nord, 2014:150).

Το ουσιαστικό “*Würgegriff*” παρουσίασε δυσκολία ως προς την αποτύπωση του στα ελληνικά ώστε να μεταφέρει με σωστό τρόπο την έννοια που προσπαθεί να μεταδώσει. Κατά την κυριολεκτική σημασία του το ουσιαστικό σημαίνει “**κεφαλοκλείδωμα**”, “**στραγγαλισμός**” ή “**άσκηση πίεσης**”. Βάσει του συγκείμενου και αυτών των σημασιών κρίθηκε ως κατάλληλη μετάφραση η λέξη “*ασφυκτικός κλοιός*”, εφόσον περιγράφει με τον καλύτερο τρόπο την ενέργεια περικύκλωσης της πόλης από τους σέρβους και τις επιθέσεις τους, αφού χαρακτηρίζει οτιδήποτε περιορίζεται από κάποιον ή κάτι με τρόπο περιοριστικό.

Η έκφραση “**Modus Vivendi**” που σημαίνει (=τρόπος ζωής) αποτέλεσε προβληματισμό ως προς την είτε διατήρηση του είτε την μετάφραση του στα ελληνικά. Είναι μια από τις πιο γνωστές λατινικές εκφράσεις που χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα και στην ελληνική γλώσσα, οπότε έμεινε με την λατινική της μορφή και στο μεταφρασμένο κείμενο. Εκτός αυτού, ως γνωστόν ο Κ. Κίνκελ υπήρξε μαθητευόμενος του Γκένσερ, ο οποίος έχει χαρακτηριστεί ως άριστος διπλωμάτης, συνεπώς καταλαβαίνουμε ότι μέσω της εμπειρίας και του χρόνου που πέρασε στο πλάι του Γκένσερ, ο Κίνκελ επηρεασμένος απέκτησε κάποια γνωρίσματα που χαρακτηρίζουν τον λόγο του και τον καθιστούν πιο πλούσιο όσο αφορά το λεξιλόγιο του. Επειδή καταλαβαίνουμε πολλά από τον τρόπο που κάποιος χειρίζεται τη γλώσσα και από τις λέξεις που χρησιμοποιεί δεν θεωρήθηκε σωστό να αφαιρεθεί η πρωτότυπη μορφή και να μεταφραστεί.

Το επίθετο “**Mosaikhaft**” ήταν αρκετά δύσκολο να μεταφραστεί και να μεταφερθεί το νόημα του ακριβώς μονολεκτικά στα ελληνικά λόγω της έλλειψης αντίστοιχης λέξης ή έκφρασης, επομένως κρίθηκε ορθότερο να αποδοθεί με περιφραστικό τρόπο. Επιλέχθηκε μια απλή λέξη με σκοπό να μην μπερδεύει τον αναγνώστη ως προς την κατανόηση του νοήματος ολόκληρης της πρότασης, σε αντίθεση με το γερμανικό επίθετο που χρησιμοποιήθηκε που εύκολα μπορεί να δημιουργήσει σύγχυση και μπερδεύει στον αναγνώστη που προσπαθεί να καταλάβει τι θέλει να μεταφέρει ο ομιλητής. Επομένως, επιλέχθηκε η λέξη “*σταδιακά*” και η επιλογή της έγινε βάσει της σημασίας που έχει το επίθετο “**Mosaikhaft**” που σηματοδοτεί ουσιαστικά την ενέργεια τοποθέτησης μικρών κομματιών μαζί το ένα μετά το άλλο για τη δημιουργία μιας εικόνας, κάθε ένα από αυτά τα κομμάτια συμβάλλουν στην δημιουργία μια κατάστασης είτε καλή είτε κακή.

3.4.4. Ιδιάζοντα προβλήματα

Τα ιδιάζοντα προβλήματα αποτελούν ιδιαίτερα μεταφραστικά προβλήματα του ΚΠ, που συνήθως αντιμετωπίζονται μέσω μιας λειτουργικής ή πραγματολογικής προσέγγισης.

Η σύνταξη των κειμένων χρειάστηκε να αλλάξει σε πολλά σημεία. Ο λόγος για την αλλαγή σύνταξης είναι ότι η πληροφορία κάθε πρότασης δεν είναι εφικτό να μεταφερθεί από τη μία γλώσσα στην άλλη κατά λέξη, αρχικά επειδή κάθε γλώσσα έχει διαφορετικό τρόπο δόμησης μιας πρότασης, επομένως δεν γίνεται πάντα να μεταφραστεί μια περίοδος με την ίδια δομή και επειδή αυτός δεν είναι ο σκοπός του λειτουργισμού, δηλαδή η κατά λέξη μετάφραση. Το πρώτο παράδειγμα αλλαγής της σύνταξης είναι το εξής που βρίσκεται στο πρώτο διάγγελμα:

- *“Aber die Friedenstruppe kann dazu beitragen, dass die Umsetzung des Abkommens von Dayton eine Chance auf Verwirklichung erhält. Bei diesem Einsatz [...] islamischen Welt beteiligen, dürfen wir Deutsche nicht abseits stehen.”* που μεταφράστηκε ως: “Η ειρηνευτική δύναμη όμως, μπορεί να συμβάλλει στο **να δοθεί ευκαιρία να γίνει πραγματικότητα** η εφαρμογή της συμφωνίας του Ντέιτον. [...] ισλαμικά κράτη, **δεν γίνεται εμείς να μείνουμε αμέτοχοι.**”
- *“Die Gefahr, dass der bosnische Konflikt mit seinen ethnischen und religiösen Wurzeln auf die angrenzenden Länder übergreifen kann, wird nur dann abgewendet, wenn dieses Ziel erreicht wird.”*, μεταφράστηκε ως: “**Ο μόνος τρόπος για να αποτραπεί ο κίνδυνος της εξάπλωσης της βοσνιακής σύγκρουσης, με τις εθνικές και θρησκευτικές της ρίζες, στις γειτονικές χώρες είναι να επιτευχθεί αυτός ο στόχος.**”

Στα παραπάνω παραδείγματα έχει μετατραπεί ολόκληρη η σύνταξη των προτάσεων και αυτό έγινε ώστε να επιτευχθεί μια ομαλή ροή στη γλώσσα-στόχος που είναι τα ελληνικά. Στόχος είναι το μεταφρασμένο κείμενο να μοιάζει όσο περισσότερο γίνεται ως το πρωτότυπο, οπότε για να γίνει δυνατό αυτό, λόγω της διαφορετικής δομής που έχουν οι δύο γλώσσες, κρίθηκε απολύτως απαραίτητο να μετατραπεί ολοκληρωτικά η σύνταξη σε πολλά σημεία του κειμένου, όπως φαίνεται και στα παραδείγματα.

- *“Auch im kroatisch-serbischen Verhältnis hellt sich der Horizont etwas auf. Der Waffenstillstand vom 29. März wird eingehalten und umgesetzt.”* σε **“Παρατηρείται ακόμη, μια ανάκαμψη των σχέσεων μεταξύ Κροατίας και Σερβίας, με την τήρηση και εφαρμογή της ανακωχής της 29^{ης} Μαρτίου.”**

Σε αυτό το παράδειγμα υπάρχουν δύο προτάσεις που χωρίζονται απότομα, διαταράσσοντας με αυτό τον τρόπο την ροή του λόγου και χωρίζοντας το νόημα. Στο ΚΣ έγινε σύμπτυξη των δύο προτάσεων σε μια περίοδο που προσδίδει στον αναγνώστη σαφή πληροφορία.

Συνοψίζοντας, χρειάστηκε να αντιμετωπιστούν αρκετές δυσκολίες κατά τη μεταφραστική διαδικασία ώστε να επιτευχθεί η παραγωγή κειμένων-στόχου που θα ανταποκρίνονται στο ρόλο τους, να μεταφέρουν δηλαδή όλες τις πληροφορίες με ορθό, κατανοητό τρόπο διατηρώντας το σωστό ύφος. Εξ αρχής σκοπός ήταν να διαχειριστούν τα κείμενα και η μετάφραση τους με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργηθούν κείμενα που δεν θα δεσμεύονται από τη πρωτότυπη μορφή τους και που δεν θα θυμίζουν σε μετάφραση. Η προσέγγιση των καλύτερων δυνατών κειμένων-στόχος έγινε μέσω διάφορων μεταφραστικών τεχνικών και θεωριών που κατέστησαν την διαδικασία της μετάφρασης πιο εύκολη και ευχάριστη.

4. Επίλογος

Βάσει των παραπάνω μεταφράσεων και του μεταφραστικού σχολιασμού διαπιστώνεται ότι η ιδιότητα του μεταφραστή έρχεται αντιμέτωπη με πολλές δυσκολίες, οι οποίες διαφοροποιούνται αναλόγως με το κείμενο-πηγή που επεξεργάζεται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ένας μεταφραστής. Καθήκον κάθε μεταφραστή είναι να δημιουργήσει μια γέφυρα μεταξύ του πολιτισμού-πηγή και του πολιτισμού-στόχος μέσω των κειμένων αλλά και να εξασφαλίσει την σωστή μεταφορά των πληροφοριών και νοημάτων στο κοινό-στόχος. Συνεπώς, είναι πάρα πολύ σημαντικό ένας μεταφραστής να γνωρίζει πολύ καλά τους δύο πολιτισμούς πάνω στους οποίους θα εργαστεί, ώστε να επιτελέσει τον στόχο του όσο το δυνατόν καλύτερα μπορεί. Για την επίλυση των πολλαπλών μεταφραστικών προβλημάτων μπορεί προφανώς να βασιστεί σε διάφορες θεωρίες και μεταφραστικά εργαλεία που διευκολύνουν ολόκληρη τη διαδικασία. Σκοπός των μεταφράσεων είναι το ελληνικό κοινό να ενημερωθεί για την κατάσταση στην πρώην Γιουγκοσλαβία και την ειρηνευτική συμφωνία του Ντέιτον και πως οι καταστάσεις αυτές διευθετήθηκαν από την γερμανική πλευρά, καθώς ειδικά εκείνη την περίοδο οι πηγές και ακριβείς πληροφορίες όσο αφορά αυτό το ζήτημα ήταν περιορισμένες.

Τέλος, οι γνώσεις και πληροφορίες που προσκομίστηκαν από την εκπόνηση αυτής της εργασίας φάνηκαν ιδιαίτερα κερδοφόρες ως προς την διαμόρφωση του τρόπου προσέγγισης και αντιμετώπισης τέτοιου είδους κειμένων αλλά και γενικότερα της προσέγγισης της μετάφρασης. Βοήθησε πολύ στην καλύτερη γνώση και μελέτη του πολιτισμού-στόχος όπως και στην πραγματικότητα του συγκεκριμένου πολιτισμού και στον τρόπο επίλυσης των διαφόρων μεταφραστικών προβλημάτων σε γλωσσικό και πολιτισμικό επίπεδο.

Βιβλιογραφία

α) Ελληνική

- Nord, C. (2014). *Η Μετάφραση ως στοχευμένη δραστηριότητα: Εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις*. (Σίμος Π. Γραμμενίδης, Δέσποινα Δ. Λάμπρου, μεταφρ.) Αθήνα: Δίαυλος
- Κελάνδριας, Π. (2016). *Λειτουργική Διδακτική της Μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος
- Τσίγκου, Μ. Α.Μ. (2011). *Γλωσσολογία & Μετάφραση: Προσεγγίζοντας τη Μεταφραστική Μονάδα*. Αθήνα: Δίαυλος

Ιστογραφία

α) Ελληνική

- Ευρωπαϊκή Ένωση. (2023). *Χέλμουτ Κολ και Φρανσουά Μιτεράν: οι ηγέτες που κατείχαν την τέχνη της συμφιλίωσης*. Ανάκτηση από: https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu/eu-pioneers/helmut-kohl-and-francois-mitterrand_el. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Τέλλογλου, Τ. (1992). *Η γερμανική πολιτική στα Βαλκάνια και ο πόλεμος στην Βοσνία-Ερζεγοβίνη*. Ανάκτηση από: file:///C:/Users/user/Downloads/tellogloy_tetradio_31.pdf. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023

β) Ξενόγλωσση

- Daalder, I.H. (1998). *Decision to Intervene: How the War in Bosnia Ended*. Ανάκτηση από: <https://www.brookings.edu/articles/decision-to-intervene-how-the-war-in-bosnia-ended/>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Heine, M. (2017). *Wie Helmut Kohl diese unsere Sprache prägte*. Ανάκτηση από: <https://www.welt.de/kultur/article166145036/Wie-Helmut-Kohl-diese-unsere-Sprache-praegte.html>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Lampe, J. R. (2023). *Bosnian War*. Ανάκτηση από: <https://www.britannica.com/event/Bosnian-War>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023

- Organization for Security and Co-operation in Europe. (1995). *Dayton Peace Agreement*. Ανάκτηση από: <https://www.osce.org/files/f/documents/e/0/126173.pdf>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Prantl, H. (2019). *Ein rechtschaffener Mann*. Ανάκτηση από: <https://www.sueddeutsche.de/politik/klaus-kinkel-nachruf-fdp-1.4355260>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Stifter, M. (2019). *Klaus Kinkel war ein undiplomatischer Diplomat*. Ανάκτηση από: <https://www.augsburger-allgemeine.de/politik/Nachruf-Klaus-Kinkel-war-ein-undiplomatischer-Diplomat-id53710776.html>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Schmid, T. (2014). *Der wahre Helmut Kohl*. Ανάκτηση από: <https://schmid.welt.de/2014/10/28/bankett-und-waschkueche-der-wahre-helmut-kohl/>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Schmid, T. (2014). *Größe und Kleinheit, Weisheit und Wahn*. Ανάκτηση από: <https://www.welt.de/politik/deutschland/article134280827/Groesse-und-Kleinheit-Weisheit-und-Wahn.html>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Schlamp, H. (2019). *Prototyp des politischen Könners*. Ανάκτηση από: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/klaus-kinkel-nachruf-prototyp-des-politischen-koenners-a-1256404.html>. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- Thies, J. (2001). *Eine Annäherung an Helmut Kohl-Größe und Scheitern*. Ανάκτηση από: https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=328a211f-604a-e430-202a-f024cd2144b2&groupId=252038. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023
- United Nations - General Assembly Security Council. (1995). *The situation in Bosnia and Herzegovina*. Ανάκτηση από: https://peacemaker.un.org/sites/peacemaker.un.org/files/BA_951121_Dayton_Agreement.pdf. Τελευταία πρόσβαση: 1/6/2023

Ηλεκτρονικά λεξικά

- Duden Wörterbuch. Αναρτήθηκε από: <https://www.duden.de/>
- Glosbe. Das Deutsch-Griechisch Wörterbuch. Αναρτήθηκε από: <https://de.glosbe.com/de/el>
- Linguee. Deutsch-Griechisch Wörterbuch. Αναρτήθηκε από: <https://www.linguee.de/deutsch-griechisch>